

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
13. (1333.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2626 ▲
1 amerikai dollár	3,1656 ▲
100 magyar forint	1,5645 ▲

Társadalom 7**Tiltakoznak a gettósítás ellen**

A kolozsvári romákat ért hátrányos önkormányzati intézkedések ellen tiltakozott tegnap a helyi Amare Prahla Egyesület és több jogvédő szervezet. Az érdekvédők azt sérelmezték, hogy az önkormányzat a Coastei utcában lakó cigányokat kiköltöztette a város szeméttelpe mellé.

Kultúra 8**Házsongárd: újabb sírrongálás**

Újabb lakossági bejelentés érkezett a kolozsvári Házsongárd Alapítványhoz egy friss temetői rongálásról. Az alapítvány sérelmezi, hogy már többször is jelentette a hatóságnak a temetőkereseti rongálásokat, de semmiféle hatékony fellépés nem történt.

Média 9**Határbonó médiatörvény**

„Előre nem látható következményekkel járhat, ha a magyar hatóságok beleszólnak például Romániában létesített médiavállalkozások műsoraiba” – reagált lapunknak Szász Attila CNA-tag az EU bírálataira, mely szerint más országokban létesített médiavállalkozásokra is kiterjed a médiatörvény.

Vezércikk 3**Választás – választék nélkül**

Az alternatívát az ellenzék jelentené. De melyik ellenzék? A kormányzása idején a közpénzek lenyúlását állampolitikai rangra emelő PSD, a kormányfőtitkári tisztségbe felkapaszkodott

Bogdán Tibor

Jatt Mikivel, a korrupció mértékegységének nevet adó Hrebenciucal? Az a tömörülés, amelynek vezetői testőrgárdaként jelentek meg a bíróságon korrupt tagjuk védelmében? ▶

Drága a benzin? Adj gázt!

Az üzemanyagárak gyors emelkedése miatt egyre többen térnek át a folyékony gázra**Míg egy liter benzin ára 6 lejhez közeledik, egy liter folyékony gázért csak 3 lej kell fizetni, így gyorsan megtérül a tartály beszerelésének költsége**

Az üzemanyagárak drasztikus emelkedésének hatására egyre többen választják az autók motorjának gázüzeműre való átalakítását, mivel a gáz jelenleg feleannyiba kerül, mint a benzin. „A gázüzem előnye, hogy olcsóbb, ez azonban nagyon rányomja a bélyegét a motor teljesítményére” – mondta lapunknak Makkai Zoltán autóiipari mérnök. Az átépítés ára a gépkocsi típusa és a motor kapacitása függvényében nyolcszáz és tízezer euró között változik, s az „átoperálás” érdekében sokan nemcsak a megye-, de az országhatárt is képesek átlépni. A lehetőséget leginkább a taxisok tudják kihasználni, akiknél alig fél év alatt megtérül a befektetés. **6. oldal ▶**

Egyfordulós helyhatósági?

Cs. P. T., M. Á. Zs.

▶ A helyhatósági választási törvény módosítására készül a koalíció. A kormánypártok azt szeretnék, ha ezután egyetlen fordulóban választanák meg a polgármestereket. Mint ismert, a jelenlegi jogszabály értelmében ha az első fordulóban egyetlen polgármesterjelölt sem kapta meg a szavazatok abszolút többségét, az első két helyezett második fordulóban mérkőzik meg egymással. A törvény módosítása a koalíciós tanács legutóbbi ülésének egyik napirendi pontja volt – tudtuk meg Olosz Gergelytől, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetőjétől.

Folytatása a 3. oldalon ▶

EP: megforgatták Orbánt

▶ A médiatörvény nem felel meg a sajtószabadság követelményeinek – figyelmeztette tegnap az Európai Parlament ülésén több képviselő Orbán Viktort, aki az EU-elnökségi programot ismertette. A magyar kormányfő leszögezte: ha Brüsszel szerint módosítani kell a törvényt, akkor az meg fog történni. **2. oldal ▶**

A zöld pártiak betapasztott szájjal fogadták a magyar kormányfőt

Városok harca a kórházakért

ÜMSZ

▶ Egyre élesebb verseny folyik a városi kórházak megtartásáért: van, ahol együttműködnek az önkormányzatok, és van, ahol többmillió beruházásokról sem sikerül megállapodni. Maros megyében Szováta van „nyerő” helyzetben, annak ellenére, hogy eddig itt nem működött korszerűen felszerelt kórház: a megyei önkormányzat a turistaközpont fontosságára hivatkozik. A Kovászna megyei Barót bízik a térség önkormányzatainak belátásában, a helyiek azt remélik, összpótolnak a települések az intézmény megtartásáért: közös „kalapból” gazdálkodna a kis kórház. **7. oldal ▶**

Röviden

PD-L–UNPR-paktum?

Cristian Diaconescu, az Országos Szövetség Románia haladásáért (UNPR) tiszteletbeli elnöke újságírói kérdésre nem zárta ki annak lehetőségét, hogy alakulata választási szövetségre lépjen a Demokrata-Liberális Párttal (PD-L). Érvéle szerint politikai szempontból indokolt lenne az együttműködés, ugyanis az ellenzéki szövetség megalakulásával „leegyszerűsödne a választók felé irányuló politikai üzenet”. Victor Ponta szociáldemokrata elnök szerint a PD-L és UNPR közötti viszony szorosabbra fűzése végre hitelesítené az „árulók” betagozódását a nagyobbik kormánypártba.

„Kövé” választójogot akar Kövér

Kövé László szerint a törvényhozás többségének szándéka a választójogi törvény várható módosítása során arra irányul majd, hogy mindenféle diszkriminációtól mentesen létrehozzák a magyar állampolgárok számára a választójogot. A magyar országgyűlés elnöke a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) tegnapi ülésén a budapesti parlamentben elmondta: az alkotmányozás után, a kétharmados törvények módosításakor várható a választójogi törvény korrekciója is. Kövé azt kérte, hogy a KMKF képviselői is vegyenek részt aktívan a magyar alkotmányozásban.

Hu Csin-tao a Fehér Házban

Katonai tiszteletadás mellett fogadta tegnap a Fehér Házban Barack Obama amerikai elnök kínai kollégáját, Hu Csin-taót. A felek amerikai források szerint a nap folyamán – lapzártánk után – bejelentik, hogy egy, a nukleáris biztonságnak szentelt közös oktatóközpontot hoznak létre Kínában.

Cheney kész a szívátültetésre

Öt szívroham után Dick Cheney-t – George W. Bush alelnökét – jelenleg gépek tartják életben. A 69 éves republikánus politikus most a NBC amerikai tévétársaságnak adott interjújában közölte: kész beleegyezni egy szívátültetésbe.

Mehalt a Békehadtest alapítója

Mehalt Robert Sargent Shriver, az amerikai Békehadtest alapító vezetője (képnézőn), aki John F. Kennedy elnök nővére, Eunice

férje, egyúttal Arnold Schwarzenegger korábbi kaliforniai kormányzó és hollywoodi sztár apósa volt. Shriver 95 évet élt, Alzheimer-kórban szenvedett.

Letartóztatták, majd elengedték

Sikkasztás és hűtlen kezelés miatt vádat emeltek kedden Jean-Claude Duvalier ellen a haiti ügyészi szervek, majd helyi idő szerint a délutáni órákban szabadon engedték. A karibi ország egykor rettegett diktátorának egyik ügyvédje közölte: védenca továbbra is az igazságszolgáltatás rendelkezésére áll.

Árvízi adó Ausztráliában?

A heves esőzések után mindinkább pusztító áradások hatására az ausztrál kormány árvízi adó bevezetését fontolgatja, Canberra így kívánna fedezni az újjáépítés költségeit – írta forrásának megnevezése nélkül a *The Australian* című lap.

Megforgatták...

Hírösszefoglaló

► Kedvezően fogadták tegnap az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén az Orbán Viktor magyar miniszterelnök által ismertett EU-elnökségi programot. Az elnökség szakmai vonatkozására koncentrált képviselői felszólalások egyetértettek a gazdasági témák középpontba helyezésével, továbbá többségében támogatták a magyar prioritások választását, köztük kiemelten az európai romastratégiát és a bővítési terveket. Több felszólalás emelte ki annak fontosságát, hogy a közép-európai országok kezdeményezései kapjanak méltó helyet az uniós politikában. José

Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke jelezte, hogy gyümölcsöző, partneri együttműködésre készül az elnökséggel, elsősorban a gazdasági koordináció és az energiapolitika terén. Jerzy Buzek parlamenti elnök kijelentette, hogy a magyar kormány megbízható és tisztességes partnerre talál majd a testületben. A strasbourgi vitában túlsúlyba került a médiatörvény témája. Már beszédének kezdetén több EP-képviselő – többségükben zöldszépek – fehérszalaggal leragasztott szájjal foglalt helyet az ülésteremben, illetve olyan transzparenseket mutatott fel, amelyek a cenzúrára hívták fel a figyelmet. Martin Schulz, a szocialisták,

Guy Verhofstadt, a liberálisok, Lothar Bisky, a radikális baloldaliak vezetője, valamint Daniel Cohn-Bendit, a zöldszépek társfrakcióvezetője szerint a törvény nem felel meg a médiaszabadság követelményeinek, utóbbi „Chaveznek” titulálta Orbánt. A magyar kormányfő leszögezte: nem presztízskérdés az ügy. Ha az Európai Bizottság elemzése alapján módosítani kell a médiatörvényt, akkor az meg fog történni. Arra kérte az EP-képviselőket, hogy lehetőség szerint ne keverjék össze a magyar belpolitika vitás kérdéseit az EU-elnökség ellátásával kapcsolatos közös feladatokkal. Szavai tapsot váltottak ki a képviselők soraiban. ◀

Orbán Viktor ismertette az elnökség programját. A képviselőket jobban érdekelte a médiatörvény

Fotó: nol.hu

Enyhül a helyzet Tunéziában

ÚMSZ

► Újabb demonstráció volt tegnap Tunisz központjában: mintegy ötszázan gyűltek össze a Habib Burgiba sugárúton, hogy tiltakozzanak a hétfőn megalakult új tunéziai kormány ellen. „Új parlamentet, új alkotmányt és új köztársaságot akarunk” – skandáltak a tüntetők, akiket jelentős rendőri erők vettek körül. „A pénzügyminiszter a Trabelsziek barátja” – írták az egyik transzparense, a bukott és külföldre menekült elnök, Zin el-Abidin Ben Ali feleségének, Leila Trabelszinek a családjára utalva. A tunéziai televízió közben bejelentette, hogy a „biztonsági helyzet javulására való tekintettel” két órával kurtították a kijárási tilalom időtartamát, amely mostantól este 8-tól reggel 5-ig tart. Franciaország után egyébként Svájcban is zárolták az elmekült tunéziai államfő, Zine Ben Ali számláit, és zár alá vették ingatlanjait – közölte tegnap Micheline Calmy-Rey külügyminiszter, aki szerint egyelőre nem lehet pontosan tudni, hol mennyi számla van. Azt viszont kizárta, hogy az elmúlt napokban pénzt tudtak volna kivonni Svájcban, miután az effajta tranzakciók lebonyolításához több idő kell. ◀

Európa óriási droglaborja

Gy. Z.

► A spanyol rendőrség nagy fogása: 300 kilogramm kokaint és – nem tévedés – 33 tonna vegyszert foglaltak le Európa legnagyobb droglaboratóriumában. A spanyol belügyminisztérium közlése szerint a hatóságok a feltételezett banda 25 tagját vették őrizetbe, akik a kábítószer előállítását, s maguk is terjesztették.

A Madridhoz közeli laboratóriumon akkor ütöttek rajta, mielőtt a munka épp elkezdődött volna. A rendőrök lefoglaltak egymillió euró készpénzt, továbbá értéktárgyakat és értékpapíro-

kat, amelyek együttesen mintegy 50 millió eurót tesznek ki, továbbá fegyvereket és luxuslimuzinokat is. A nyomozók közöttük: a bandához tartozott egy működő ügyvédiroda is.

A nyomozás jelenlegi állása szerint a drogmaffia gondoskodott arról, hogy a kokain előállításához szükséges anyagot Spanyolországba csempésszék, ahol feldolgozták, és terjesztették a kész kábítószer. Az így szerzett pénzt pedig tisztára mosták. Zaragozában a rendőrség lecsapott egy másik bandára is, amelyről feltételezik, hogy kokaint csempésszett, itt 15 gyanúsítottat vettek őrizetbe. ◀

A rendőrség sem hitt a szemének a hasis és a pénz mennyisége láttán

Szabaddalábon a gyanúsítottak

MTI

► Szabaddalábra helyezte a szombat éjszakai budapesti diszkótragédia öt őrizetbe vett gyanúsítottját a Pesti Központi Kerületi Bíróság. A Fővárosi Főügyészség még kedden közölte, hogy az illetékes kerületi ügyészség mindannyiuk esetében kezdeményezte az előzetes letartóztatás elrendelését, mert szerintük szabaddalábon hagyásuk esetén feltehető, hogy meghiúsítanak, megnehezítenék vagy veszélyeztetnék a bizonyítást. Ugyanakkor tegnap őrizetbe vettek egy hatodik gyanúsítottat, akit több ember halálát okozó, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, valamint magánokirat-hamisítás megalapozott gyanúja miatt állították elő. Az ügyészség az ő előzetes letartóztatását is kezdeményezi. A terézvárosi jegyző ugyancsak tegnap 90 napra ideiglenesen bezáratta a West Balkán nevű szórakozóhelyet, amely Budapest Főváros Kormányhivatala szerint kijátszotta a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendeletet. A fideszes Pesti Imre vezette kormányhivatal másodfokú hatóságként már hozzáfogott a hatáskörének megfelelő vizsgálatokhoz, az ügymenetek gyorsítása és a jobb átláthatóság érdekében kezdeményezi a törvényi szabályozás szigorítását, továbbá javaslatot tesz egyes szakhatósági jogkörök egyesítésére is. A három fiatal lány halálát követelő szombat éjszakai diszkótragédia miatt a magyar főváros több szórakozóhelye ideiglenesen bezárással fejezi ki részvétét. ◀

Orosz–lengyel szópárbaj

ÚMSZ

► Lech Kaczynski lengyel államfő szerencsétlenül járt gépkocsi pilótái tudtak a kijelölt katonai repülőtérre leszállt kódorról – állítják a FÁK repülésügyi hatóságának tegnap nyilvánosságra hozott, de már korábban ismert dokumentumai. Az irányítótoronyban történtek hangfelvételének szó szerinti leírataiból egyértelműen kiderül, hogy a diszpcserék a legelső kapcsolatfelvételnél tájékoztatták a pilótákat: az időjárás miatt a Szmolenszk Szevernyj repülőtér nem fogadóképes. Az elnöki gép pilótafülkéjéből azt válaszolták: „Megkíséreljük a leszállást, és ha kell, teszünk egy második kört”. A gép 15 perccel ez után csapódott a földhöz. Az orosz légiirányítók tévesen tájékoztatták a Lech Kaczynski néhai lengyel elnök különgépének pilótáit, amikor röviddel a leszállás előtt azt mondták nekik, hogy a gép a helyes pozícióban van, miközben nem a kelendő magasságban repült, és el tért a kijelölt útvonaltól – válaszolta Varsóban a légi katasztrófa körülményeit vizsgáló lengyel bizottság. Jerzy Miller belügyminiszter, a bizottság elnöke videoszimuláció segítségével ismertette a lengyel fél kiegészítő megjegyzéseit. ◀

Egyfordulós helyhatósági?

Folytatás az 1. oldalról

A politikus lapunknak megerősítette: „első látásra” a kisebbik koalíciós alakulat is elfogadhatónak tartja, hogy a polgármester-választás egyfordulós legyen. „Ez kimondottan előnyös lenne számunkra azokon a településeken, ahol nagy számban élnek magyarok” – magyarázta a frakcióvezető. Hozzátette: a törvény módosításával munkabizottságot bízott meg a koalíció, amelyben az RMDSZ szakemberei is részt vesznek. Sulfina Barbu demokrata-liberális képviselő szerint az szól az egyfordulós helyhatósági választás mellett, hogy ezáltal több mint egyharmaddal csökkennének a szavazás költségei. A koalíciós pártok számítanak a Szociáldemokrata Párt (PSD) támogatására is, tekintettel arra, hogy egy korábbi, az egyfordulós rendszer bevezetését előirányozó törvénytervezetet a PSD honatyái is támogattak. A Nemzeti Liberális Párt (PNL) a kétfordulós választást támogatja.

IPP: az államfő túllépte hatáskörét

A Közpolitikai Intézet (IPP) tegnapi közleményben figyelmeztette Traian Băsescu államfőt, hogy túllépte hatáskörét, amikor a parlamenti és az önkormányzati választásoknak közpénzből való támogatását javasolta a pártfinanszírozás körüli tisztázatlanságok felszámolása érdekében. Az IPP szerint az államfő ezzel a felvetésével törvénykezdeményezési jogköröket igényelt magának, megsértve ezzel a parlament hatáskörét. A civil szervezet úgy véli, hogy a választási csalásokat az

igazságszolgáltatási és rendfenntartó erőknél kell megakadályozniuk, a kampány közpénzeiből való finanszírozása nem jelenthet erre megoldást. „Bármilyen magasan állapítanánk meg a felső határt, mindig lesznek olyanok, akik megpróbálják majd tisztességtelen eszközökkel a maguk oldalára állítani a szavazókat.”

Ötvenezret jelöltenként

Az államfő egy nappal korábban a Konrad Adenauer Alapítvány által szervezett konferencián ismertette elképzeléseit a román állam megreformálásáról. Szerinte az önkormányzati és a parlamenti választásokon egyaránt a helyi önkormányzatok büdzséjéből, valamint a központi állami

költségvetésből kellene finanszírozni valamennyi jelölt kampányát. Băsescu szerint minden jelölt 50 ezer lej kapna, hogy abból fedezze a választási kampány költségeit. Az államfő szerint megfelelő szankcionálási rendszerrel ki lehet iktatni azokat, akiket pusztán a választási kampányra szánt állami támogatás megszerzése érdekel, és így magáncélokra költenék a pénzt. Romániában jelenleg a pártfinanszírozási törvény lehetővé teszi a jelölteknek, hogy adományokat fogadjanak el, de meghatározza ezek maximumális értékét. A média és politikai elemzők azonban egyhangúan egyetértenek abban, hogy a valóságban sokkal több pénzt költenek a pártok és jelöltjeik a kampányokra, mint amennyit a hivata-

los iratokban feltüntetnek, az átláthatatlan pártfinanszírozás pedig a korrupció melegágya.

Jövőtől távszavazás is?

Teodor Baconschi külügyminiszter a TVR *Internațional*nak adott interjúban reményét fejtette ki, hogy a távszavazást lehetővé tevő törvényt még idén elfogadja a parlament, így azt már a jövő évi helyhatósági és parlamenti választásokon alkalmazni lehet. A demokrata-liberális politikus úgy vélte, hogy így elkerülhető lesz majd a külföldi szavazókörzetekben tapasztalt tülekedés. Szerinte a távszavazócédulát el kellene látni olyan biztonsági elemekkel, amelyek lehetetlenné tennék a voksolási csalást. ◀

Ha a kormánykoalíció elfogadhatja tervét, jövőre csak egyfordulós helyi választásokat tartanak

Fotó: ÚMSZ/archív

Tőkés-lobbi Schengen-ügyben

ÚMSZ

Románia polgárainak érdekében a francia és német külügyminisztériummal tartalmi párbeszéd újraindítását szorgalmazta tegnapi, Strasbourgban tett nyilatkozatában Tőkés László, az Európai Parlament (EP) alelnöke. Ugyanakkor úgy vélte, hogy a schengeni övezethez való csatlakozás előmozdítása érdekében a romániai EP-képviselőknek együttesen kellene fellépniük. „Minekutána Románia az előző években a követelménycsomag technikai feltételeinek teljesítésére eredményesen felkészült, a schengeni övezethez való csatlakozás nagyban növelhetné az európai intézmények iránti szimpátiát mindenképp az előtt, mert ez az emberek mindennapi életében hozna változást” – fejtette ki az EP-alelnök. Szerinte az európai integrációnak folytatódnia kell a Nyugat-Balkán irányában. Tőkés úgy véli, Horvátország csatlakozási tárgyalásainak lezárását, Szerbia európai vérkeringésbe való bekapcsolását, a csatlakozási tárgyalások megkezdését Macedóniával (FYROM) nem regionális, hanem kimondottan európai jelentőségű ügyekként kell kezelni. ◀

Olosz: begyűltek az aláírások

ÚMSZ

Állítása szerint sikerült összegyűjtenie az RMDSZ-elnöki tisztség megpályázásához szükséges ezer támogató aláírást Olosz Gergely képviselőházi frakcióvezetőnek. „Nem tudok még számot mondani, mert még nem történt meg az összesítés. Egy biztos: több ezer aláírást sikerült összegyűjtenem” – mondta tegnap az ÚMSZ-nek a háromszéki politikus. Beszámolója szerint nemcsak Kovászna megyei településekről kapott támogatást, hanem más megyékből is. „Felhívtak diákok az egyetemi városokból, hogy szívesen besegítenek” – nyilatkozta Olosz Gergely, akinek – mint ismeretes – azért van szüksége a támogató aláírásokra, mert egyetlen

területi RMDSZ-szervezet támogatását sem élvezi. A képviselő jelölt-dossziéja a szabályzatfelügyelő bizottsághoz kerül. Ez a tesztet vizsgálja majd meg, hogy Olosz teljesíti-e a jelöltetés feltételeit. Kovács Péter kongresszusi biztostól megtudtuk: a bizottság várhatóan szűrőpróbaszerűen ellenőrzi majd az aláírások hitelességét. Csúpan azok a kézjegyek érvényesek, amelyek a tagsági díj kifizetésével napirenden lévő RMDSZ-tagoktól származnak.

Ha a testület mindent rendben talál, akkor Kelemen Hunor és Eckstein-Kovács Péter mellett Olosz Gergely lesz a harmadik jelölt az elnöki tisztségére. Tegnapi sajtótájékoztatóján Szász Jenő, a MPP elnöke „megjósolta” Cseke Attila miniszter indulását is. ◀

Szabályzatmódosítást javasol Ludescher

A kongresszuson akarja előterjeszteni Ludescher István nagybányai RMDSZ-elnök azt a szabályzatmódosító javaslatát, amelynek értelmében egyesülne a két Máramaros megyei területi RMDSZ-szervezet. Erről Nagybánya megbízott polgármestere a *Kronikának* nyilatkozott, arra hivatkozva, hogy a történelmi máramarosi területi szervezet ugyanannyi pénzt kap a központtól, mint a nagybányai, holott az egész megye magyarságának 77 százalékát ez utóbbi képviseli. Kovács Péter kongresszusi biztostól megtudtuk: elegendő, ha Ludescherék javaslatát a Szövetségi Képviselők Tanácsa megszavazza, nem kell a kongresszus elé terjeszteni. „Formálisan ezt Ludescher István a kongresszuson is megteheti, ám jobb lett volna, ha javaslatát a szabályzatmódosító bizottsághoz juttatja el” – mondta az RMDSZ területi szervezetekért felelős alelnöke.

Nyugdíjbotrány a hadseregénél

M. Á. Zs.

Gabriel Oprea védelmi miniszter szerint „a százalékok utáni áhítózó politikusok rendszeres támadást indítottak a hadsereg ellen, s céljuk érdekében attól sem rettennek el, hogy médialincselést indítsanak a katonaság ellen”. A tárcavezető tegnapi sajtótájékoztatójának apropója a volt katonákat hetek óta lázban tartó nyugdíjatszámolás volt, ugyanis a tartalékosok illetménye akár 50-60 százalékkal is csökkent. Ez éles ellentétben áll azzal az ígérettel, amelyet Oprea 2010 végén tett, hogy a hadseregből nyugdíjba vonultak járandósága nem fog háromszor lejjárni csökkenni. A juttatások drasztikus zuhanását azzal magyarázták, hogy a nyugdíjatszámolás idején a törvény által előírt országos átlagbért veszik alapul, miközben a volt katonák nem tudták még begyűjteni és beküldeni a szaktárcához a pályájuk minden állomását igazoló dokumentumokat. „A minisztérium pénzügyi igazgatóságához 52 ezer iratcsomag érkezett meg, amelyek közül kicsivel több, mint 25 ezret dolgoztunk fel” – fogalmazott Gabriel Oprea, hozzátéve, hogy a tárca honlapján nyomon lehet követni a véglegesített dossziék listáját. ◀

Választás – választék nélkül

Bogdán Tibor

Három egymást követő választási év után megadatott egyesztendőnyi szusszanás, amikor az ország megpróbálta begyógyítani a választási ígéreték által ejtett gazdasági sebeket, idén viszont már ismét a jövő évi választások jegyében történik minden. A politikai pártok egyike sem törődik az ország nyomoriságos helyzetével, mind siralmasabb külföldi megítélésével (a schengeni kudarc is inkább csak hiúságokat sért, akár csak majd az eurózónához való csatlakozás körvonalazódó megkésése), a figyelem középpontjában megint csak a helyhatósági és törvényhozási megmértetés áll. Az országnak nincs válságkezelési programja, van viszont – a választási törvény mellett – három választási jogszabály-kezdeményezés. Holott, ha jól meggondoljuk, az ország legnagyobb tragédiája voltaképpen éppen az, hogy nem kínál választási lehetőséget – az országból való pánikszertől menekülésen kívül, amire egyébként nem olyan régen még az államfő is biztatgatta országát népeit.

A Demokrata-Liberális Párt bebizonyította, képtelen az ország irányítására, korrupciós pártklansai, helyi kiskirályai, no meg a kiterjedt rokonság érdekvédelmén kívül más programmal nem rendelkezik, a hűsoszféra védelmében pedig akár az OTV csatornatévé rosszhírű tulajdonosának Néppártjával is szövetkezne. A Boc-kormányok mindegyike fejtelenségével, ellentmondásos intézkedéseivel, a parlamentet megkerülő sürgősségi kormányrendeletek özönével, és kormányzati felelősségvállalások sorozatával tűnt ki. Az alternatívát nyilván az ellenzék jelentené. De melyik ellenzék? A kormányzása idején a közpénzek lenyúlását állampolitikai rangra emelő Szociáldemokrata Párt, a kormányfőtökári tisztségbe felkapaszkodott Jatt Mikéivel, a korrupció mértékességének nevet adó Viorel Hrebenciucal? Az a tömörülés, amelynek vezetői testőrgárdaként jelentek meg a bíróságon korrupciós tagjuk védelmében?

Persze ott van még az önmagát – a demokrata-liberálisokhoz hasonlóan – a liberális értékek egyedüli védelmezőjének kikiáltó Nemzeti Liberális Párt. Az új politikussnemzedékhez tartozó Crin Antonescu alakulata nemrégiben még az eszmei tisztaság és tisztesség nevében utasította el a liberális értékrenddel szembenálló elveket. Majd szövetség-re lépett az elvűsítéstől, eszmei tisztaságtól, doktrinális következetességtől igencsak távol álló Dan Voiculescu konzervatív pártjával. A „tisztességtelen megoldásnak” nyújtott harcosársi kezét, alighanem mélyen megdöbbenve a liberalizmus gondolatában még hívó híveit.

Az elképedt választó azt hihetné, hogy ezt már nem lehet tovább fokozni. De csalódna – mert lehet. Érik ugyanis a nemzeti liberálisok és az imént már felemlegetett szociáldemokraták koalíciója is. Bizonyítva, hogy az ellenzékiek manapság csak annyiban különböznek a kormánypárti demokrata-liberálisoktól, hogy míg előbbieket kizárólagos célja a hatalom megszerzése – addig utóbbiaké annak megtartása.

Román lapszemle

Az egyetemet végzettek alig egy százaléka indít saját vállalkozást, kétharmaduk tud elhelyezkedni szakmájában, 3 százalékuk pedig egy újabb egyetemet végez. (Gándul) ▶ Idén is az erdélyi megyékben a legmagasabbak az ingatlanok, telkek és gépkocsik utáni adók és illetékek. (Adeváru) ▶ Roma szervezetek vezetői azért lobbiznak, hogy az idej népszámláláskor cigány származású biztosokat küldjenek a roma közösségekhez. Szerintük így sokkal többen vállalnák nemzetiségüket, ellenkező esetben románnak vagy magyarnak vallják magukat. (Adeváru)

Románia–IMF: adós, fizess!

Idén májusban jár le Románia Nemzetközi Valutaalappal (IMF) megkötött hitelszerződése, amelynek alapján az ország közel 13 milliárd eurós kölcsönhöz jutott. Bár maga a hiteltörlesztés csak jövő év augusztus 6-án kezdődik meg, a kamatok kifizetése már ebben az esztendőben esedékes.

Bogdán Tibor

Romániának idén 266 millió különleges lehívási jogot – mintegy 300 millió eurót – kell kamat fejében átutalnia az IMF számlájára (A különleges lehívási jog a valutaalapiak által használt monetáris egység, amelyet hitelnyújtások alkalmával használnak. Egy különleges lehívási jog értéke jelenleg 1,16 euró). Az első idei kamatrészlet kifizetési határideje pedig február elseje: ekkor 78 millió eurót kell törleszteniük a bukaresti illetékeseknek.

Adósságcsúcs 2014-ben

Bukarest az IMF-től, a Világbanktól és az Európai Bizottságtól összesen csaknem 20 milliárd eurót vett fel kölcsön formájában. Ebből ed-

Jóllehet a kamatok fejében idén kifizetendő 300 millió euró tekintélyes pénznek tűnik, az eltörpül a 2012–2015 között fizetendő összegekhez viszonyítva, amikor a kamatok mellett a kölcsönt is törleszteni kell.

Így jövőre a román illetékeseknek összesen másfél milliárd eurót kell fizetniük az IMF-nek, egy évvel később a törlesztés összege már 4,64 milliárd euró lesz. A kifizetések 2014-ben csúcsosodnak, ekkor 4,98 milliárd eurót kell kifizetni a költségvetésből a törlesztésre, majd 2015-ben az adósság „mindössze” 2 milliárd euróra csökken.

„Rettenetes adósságválság”?

Ilyen körülmények között érthető, hogy a kormányilletékesek derűlátó nyilatkozatai ellenére, miszerint az ország idén már lassan, de biztosan megkezdte a válságból való kilábalást, gazdasági szakértők, így Ionel Blănculescu, a Business Intelligence pénzügyi tanácsadó és kivizsgáló cég elnök-vezérigazgatója úgy vélik, Romániában a „mély gazdasági válság” 2015-ig eltart. Ami azt jelenti, hogy még legalább négy eszten-

dőn át rendkívül szigorú, szűkmarkú költségvetéssel kell számolni. Mi több, a visszafizetendő összegek tekintélyes mennyisége miatt az országot 2012–2013-ban „rettenetes adósságválság” fenyegeti majd, ami az adósságteher miatt „a román gazdaságpolitika intelligenciahiányának” is betudható. A helyzetet súlyosbítja, hogy Románia amolyan pénzfelszippantó országgá vált, amely szüntelen hitel nélkül képtelen lenne szavatolni a nyugdíjak, bérek kifizetését. A válságból csak akkor lábalhatna ki, ha saját jövedelmeket gerjesztene, szavatolva a gazdasági növekedést. „A kölcsönpolitika Románia számára vesztes politika” – összegezte véleményét a pénzügyi szakértő.

Kétkedő hitelező

Mindez önmagában is megmagyarázza Romániának azt a szándékát, hogy még az idén újabb hitelszerződést köt az IMF-fel. Igaz – legalábbis Traian Băsescu államfő szerint – ekkor már csak „biztonsági kölcsönre” tartana igényt, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy az összeghez csak rendkívüli esetekben nyúlna hozzá. (Per-

sze az államfő a korábbi, 13 milliárd eurót is annak idején pusztán „biztonsági övnek” tartotta.) Bukarest elképzelése szerint a hitel összege ezúttal mintegy 3,6 milliárd euró lenne. Ezt a pénzt egyéves határidőre venné fel, ez viszont alighanem megmarad Bukarest szándékának. Az IMF ugyanis egyetért az újabb kölcsön folyósításával, Romániával foglalkozó küldöttségének vezetője, Jeffrey Franks szerint azonban a hitel minden bizonnyal két-éves törlesztésre adná. „A hitelnek csak ilyen határidő esetében lenne értelme” – magyarázta, nyilvánvalóan arra utalva, hogy az IMF nem bízik abban, hogy a jövő évi választási esztendőben Bukarest tartja majd magát a költségvetési szigorhoz, eleget tesz szerződéses kötelezettségeinek.

Romániai pénzügyi szakértők egyetértenek abban, hogy a hosszabb lejáratú hitelszerződés nagyobb garanciát jelentene a strukturális reformok megszilárdítására.

Kemény tárgyalások

Az IMF Romániával foglalkozó küldöttsége január 25-e és február 8-a között

vizsgálja meg ismét Bukarestben, mennyiben teljesítette az ország szerződése vállalásait. Pozitív jelentés esetén az intézmény vezetősége felszabadíthatja a hitelkeret utolsó, egymilliárd eurós részletét.

Ezt követően sor kerülhet az újabb hitelszerződés tárgyalásaira. Bár az IMF előre jelezte: ismét csak rugalmas lesz, azt már most sejteni lehet, hogy a tárgyalássorozat kemény lesz. Az eddig mindig meglehetősen diplomatikusan fogalmazó Franks most tételesen kifejtette: az általa képviselt nemzetközi pénzügyi intézmény nagy kiábrándultsággal fogadta a tényt, miszerint Romániában elmaradt a várt gazdasági növekedés, a reformok pedig nem a kívánt ütemben haladtak.

Az sem titok, hogy az IMF mindenképpen ragaszkodni fog az állami vállalatok állam iránti tartozásainak behajtásához, ami további erőforrásokat szabadítana fel a gazdasági gyarapodáshoz. A kifizetetlen tartozások egyfajta burkolt, „vad hitelezési formát” jelentenek – figyelmeztetett nemrégiben a Román Nemzeti Bank kormányzója, Mugur Isărescu. ◀

Se nem barát, se nem ellenség

A kínai sajtóban különösen nagy figyelemmel készítették elő Hu Csin-tao elnök négynapos egyesült államokbeli útját, amelyet újabb mérdőlőknek tartanak a változatosan alakuló kínai-amerikai kapcsolatok történetében.

B. T./MTI

Barack Obama elnökségének kezdete óta ez a nyolcadik alkalom, hogy az Egyesült Államok és Kína első embere találkozik, amit még a Fehér Házban is a modern amerikai diplomácia ritka jelenségének tartanak, s ami mindenképpen a kölcsönös politikai, gazdasági egymásrautaltság elismerését mutatja.

A legfontosabb – harminc év után

A mostani látogatást a nemzetközi környezet, illetve a kétoldalú kapcsolatok állapota miatt a kínai médiában egyenesen az elmúlt harminc év második legfontosabb csúcstalálkozásának minősítik, Teng Hsziao-ping 1979-es útja után. Teng miniszterelnök-helyettesként volt az első kínai vezető, aki a Kínai Népköztársaság kikiáltása után közel harminc évvel, 1979 januárjában, a diplomáciai kapcsolatok felvétele után amerikai földre lépett.

Kínai elemzők szerint az Obama-kormányzat nemcsak felismerte, de tudatosult

is benne, hogy a számára is gondot jelentő globális nemzetközi politikai és gazdasági kérdések rendezésekor Peking egyre inkább megkerülhetetlen. Megfigyelők azt is feltételezik, hogy az amerikai Demokrata Pártra nehezedő belső nyomás szinte kikényszeríti a Hu-látogatás sikerét. Sikernek az amerikaiak pedig ma azt fogják érezni, ha javul a gazdasági környezetük, bővülnek a munkalehetőségek.

Annak máris híre ment, hogy a kínai kereskedelmi miniszterhelyettes Vang Csao 120 üzletember és kormányzati tisztviselő társaságában Texas államba utazott, ahol két gyapotimport-megállapodást és további szerződéseket is aláírnak 600 millió dollár értékben. Úgy tudni, hasonló eseményekre kerül sor Washingtonban, Bostonban, Chicagóban, Minneapoliban, Észak-Karolina államban és Kentuckyban.

Összetett kapcsolatok

Kína és az Egyesült Államok egymás második legnagyobb kereskedelmi partnere, mindkét ország számára

Hu Csin-tao és Barack Obama. Barátok vagy ellenségek?

rendkívül fontos a másik piaca, viszont az amerikai külkereskedelmi deficit – a csökkenő tendencia ellenére – előzetes számítások szerint az idén is 270 milliárd dollár lesz.

A kínai valuta sokat hangoztatott alulértékelttségének kérdésében jelentős áttörés most sem lesz, de tény, hogy az eddigi nyomás hatására Peking fokozatosan erősíti nemzeti valutáját. Az exportorientált kínai gazdaságot kedvezőtlenül érintő folyamat ütemét ugyanakkor Pekingben – a felértékelés gazdasági és belpolitikai hatásait szem előtt tartva – igyekeznek mederben tartani.

Hillary Clinton amerikai

külgügyminiszter a két ország kapcsolatát egyre összetettebbnek és bonyolultnak nevezte, amely véleménye szerint nem egyszerűsíthető le a „barát vagy vetélytárs” kategóriára. Az amerikai diplomácia vezetője ismét utalt arra, hogy Washington szeretné, ha Kína erejéhez és befolyásához mért felelősséggel venne részt a világ dolgaiban.

Elhúzódozó ellentétek

Kína és az Egyesült Államok között az elmúlt időszakban tartósodni látszottak az ellentétek. A Korea-közi konfliktus, Japán és Kína szigetvitája, a Dél-kínai-tenger térségének biztonsága kap-

csán napvilágot látott washingtoni álláspontokat Peking térségi befolyását, biztonságát negatívan érintő fejleményekként élte meg.

Cuj Tienkaj kínai külügyminiszter-helyettes a napokban megjegyezte: „Kínának mint ázsiai nemzetnek érthető és jogos érdekei, érdekeltségei vannak a térségben.”

Hu Csin-tao washingtoni és chicagói látogatása igyekszik azt a látszatot kelteni, legalább négy napra, hogy a két óriás, a világ első és második számú gazdasága közeledik egymáshoz, s egy időre talán feledtetni a fenyegetésnek és a fenyegetettségnek a hétköznapiakban jelen lévő érzetét, a kölcsönös bizal-

matlanság tényét. A valódi közeledéshez azonban hosszú még az út.

Maga Washington sem vár áttörést a kínai elnök látogatásától, sem politikai, sem gazdasági fronton. Pedig megoldandó problémából rengeteg van. Washington régóta próbálja rávenni Pekinget, hogy térjen át a júan-árfolyam lebegtetésére, hagyjon fel a kereskedelmi dömpingpolitikával és nyissa meg belső piacát, próbáljon meg nyomást gyakorolni Észak-Koreára, valamint hagyja békén a politikai ellenzéket.

Afelől, hogy e problémákat fel fogják vetni a kínai vendégnek, a vizitet felvezető felszólalásában sem Hillary Clinton, az amerikai diplomácia vezetője, sem pedig Timothy Geithier pénzügyminiszter nem hagyott kételyt. Amerika a mostani csúcson még a látszatát is kerülni szeretné, hogy „meghunyászkodik” Kínával szemben, ahogy azt Obama – mindkét ország nacionalista körei szerint – 2009-es pekingi látogatása és a tavalyi szöuli G20 csúcs alatt tette, amikor semmilyen engedményre sem tudta rávenni Hut. Feltehetően most sem sikerül komoly eredményt kiharcolnia a tárgyalóasztalnál, hiszen Hu elnök, aki jövőre átadja hatalmát a kínai vezetők egy fiatalabb generációjának, nem tesz és nem is tehet olyan engedményeket, amelyek megkötnék utódja kezét. ◀

Lap-top

A nap címe. Az antikommunista barrikád elvesztett még egy hőst: Cristi Pațurcă, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Fantasztikus hit és hitelesség lakozott benne, pedig nyilván nem ő volt a legnagyobb román folkos. De kiállt a gitárjával, huszonöt évesen, és énekelte emberek százezreinek a golánok dalát, a híres refrént: „*Mai bine haimana, decât trădător / Mai bine huligan, decât dictator / Mai bine golan, decât activist / Mai bine mort, decât comunist.*” (IMNUL GOLANILOR) Inkább..., mint... Mindegyik ellentétpár lényege: inkább áldozat, mint hóhér. Egyetem tér, 1990. Aztán a leverése, vérbefojtása. Aztán Pațurcă eltűnése, kósza hírek, hogy hajléktalan. És amit ő is megerősít: cigaretta, alkohol. Nyomor, tuberkulózis. Alig valamivel a halála előtt kapott forradalmár igazolványt. És az apoteózis! Mert az, amit a csavargó dalnok végső távozása tudatában mondott, megint megforgat valamit az ember szívében, megint hit és hitelesség, egyszerűség és nagyság. Azt mondta, utolsó kívánságként: ha meghal, hamvasszák el, a porát pedig szórják szét az Egyetem téren. Szegény forradalom, szegény csavargóid.

Minden apa Lear király. A Pațurcă haláláról szóló hír mellett, az *Evenimentul zilei*ben, Liviu Ciulei, a világhírű rendező „bejelentése”: „A Lear királyt filmen máramarosi paraszttal akartam megcsinálni.”

Puff. Miután az államelnök – hamis, rágalmozó, diverziós módon – Crin Antonescu szekus múltjára tett célzást (holott a csecsemő is tudja Romániában, hogy ha bármi lett volna Liliom múltjában, az elnökléltsége első pillanatában kiderült volna), az *Academia Cațavencu* az állambiztonságnál kitöltött 3990/09.11.1973 dosszié alapján besúgóinak nevével, Bufnak fogja ezután nevezni Traian Băsescu.

A nap álhíre. A liberális ellenzék belső ellenzéke (SOV – vagyis Săftoiu, Orban, Vosgian) a világháborús állapotokra emlékeztető nincstelenségre és zűrzavarra hivatkozva, egy szép hagyomány folytatásaként, meghirdette az ellenállást az Antonescu rezsimmel szemben.

Minden napra egy mondat

A szabadság csak egy másik szó arra, amikor nincs semmi vesztenivalód.” Janis Joplin

Nemzetpolitika

Horváth István

Dudaszókor

Addig énekelte, amíg pálinka volt az üvegben, aztán oldalt a lócára dőlt, vagy az asztra ejtette a fejét, és úgy aludt a dudaszóig. A kutya mellette feküdt.

Sérvben halt meg. Tetőtől talpig megfeketedve, szemét szorosan behunyva öt napig hanykolódott az ágyban, és csikorgatta a fogát. – Adj arzént, mérgezz meg... – mondta néha a feleségének.

Az orvos azt mondta, hogy feltétlenül műtetre van szükség, úgyhogy a beteget még aznap kórházba kell szállítani.

– Eredj a pokolba! Magam is meg tudok halni!... Bitang! – mondta rekedten Mihail.

Amikor pedig az orvos elment, és a felesége sírva iparkodott rábeszélésre, hogy engedje megoperálni magát, Mihail ökölbe szorította a kezét, és kijelentette:

– Ha meggyógyulok... szorul a kapcád!

Reggel halt meg, abban a pillanatban, amikor a gyárduda munkába hívta az embereket. Nyitott szájjal feküdt a koporsóban, de szemöldöke haragosan össze volt húzva. A temetésén csak a felesége, a fia, a kutyája, a gyárból kidobott Danyilaj Veszovcsikov, egy vén, iszákos tolvaj és néhány telepi koldus volt ott. A felesége halkán és igen keveset sírt, Pavel egy könnyet sem ejtett. A telepiek, amikor az utcán találkoztak a koporsóval, megálltak, és keresztet vetve azt mondták egymásnak:

– Pelageja biztosan szívből örül, hogy meghalt az ura...

– Nem meghalt, hanem megdöglött... – igazították ki.

Amikor a koporsót elhantolták, az emberek elmentek, a kutya meg ott maradt, és a friss földön ülve sokáig némán szagolgatta a sírt. Néhány nap múlva agyonverte valaki...

Makszim Gorkij: *Az anya.* Fordította Makai Imre

SZELLEMLIDÉZÉS

Még egy pillanatra...

A legutóbbi egyiptomi merénylet, amelyet a kopt keresztények ellen hajtottak végre, és amely egy furcsán egybefüggő vallási terrorcselekmény-sorozat láncszeme, jogossá teszi a kérdést, hogy vajon lesz-e közel-keleti keresztény egyház a századvégén? Ha viszont csak azt nézzük, hogy milyen rövid idő alatt történtek az extrém, felekezeti jellegű támadások Nigériában, Irakban vagy Egyiptomban, és hogy Mubarak országa expressz fenyegetéseket kapott újabb akciókat illetően az al-Kaidától, akkor egy időben közelebbi forgatókönyv réme kísért.

Hoszni Mubarak elnök öreg, és több hírforrásból hallani, hogy nagybeteg, mindezidáig azonban a nyugattal, Izraellel jó viszonyt ápoló nílusi országot illetően megnyugtató volt, hogy munkáját a fia, Gamal Mubarak fogja folytatni. Nos, nem. Gamal nem hajlandó magára venni az országglás „ódiomat”, s mintha egyszerre határolná el magát apja politikai krédójától és a mindenható egyiptomi hadseregtől, amely az ő esetében feltétel nélküli királyválasztó lett volna. Az Anvar Sadat meggyilkolása utáni forrongásban (tulajdonképpen a nasseri, szovjetes-pánarab, azaz pániszlam-ellenes politika csődje ekkor következett be) nagy szükség volt egy a szélsőséges csoportosulásokat megfékező vezetőre, s ezt a szerepkört az egykor a légierőnél szolgáló mostani elnök teljességgel betöltötte. Méghozzá akkora titkosszolgálati, rendőri, katonai sikerrel, hogy az ország legjelentősebb iszlámista-terrorista erői kénytelenek voltak politikai tényezőkké (vagy olyasmivé) szelídülni, és börtönárnyékkal fenyegetett, névleges hatalmú ellenzéként húzni az államszekeret.

Hogy Mubarak nem finomlelkű szülőleányzóként szerepelt ebben a folyamatban, az másodlagos azt a hosszas csendet tekintve, amely a nílusi országot jellemezte, s ami azt jelentette, hogy Egyiptom a saját vadhajátásával foglalkozik, és lemond addigi (főleg az ötvenes-hetvenes években játszott) világpolitika-alkító szerepéről.

Kemet földje az Egyiptom-izraeli békeszerződés után, Irak megszállásakor, vagy akár az iráni probléma kezelésében: meghatározó a Közel-Keleten, s mintegy nyolcvan milliányi lakosságának politikai, etnikai, szociális, és vallási felkényszerű féken tartásával a régió zsanérsarka. Ha a trónutódlás rosszul sült el, és amennyiben

tényleg a szélsőséges iszlámizmus húsz évi csipkerózsika álomból való éledését jelentik a keresztényellenes merényletek, féltő, hogy Egyiptom lesz az is, amelyről leszakad az Izrael és Amerika által oly (relatív)megnyugtatóan becsukott közel-keleti ajtó.

Ady András

Identitás munka vagy fajelmélet?

Olvasom a kitűnő közíró Debreczeni József *Mi, magyarok* című cikkét a *Népszabadság*ban. (Átvételben megjelent *Színkép* mellékletünk szemleoldalán – a szerkesztő megjegyzése.) A cikk tényeit megkérdőjelezhetetleneknek tartom. A magyar népesség túlnyomó többségének alapbeállítódása valóban antidemokratikus, ez a többség (amellyel én – Debreczeni Józseffel ellentétben – ironikusan sem érzem azonosnak magam, tehát Debreczeni többes számából kénytelen vagyok kiiratkozni) riasztóan materialista, s ebből is fakadóan gazdaság- és hatalom-centrikus. A demokratikus értékeket bármikor előnyben részesíti a materiális előnyökkel, biztosságot a szabadsággal, a központi vezérlésű gazdasági és politikai rendszert a piacgazdasággal és a pluralizmussal szemben.

A nagyfokú bizalmatlanság, a normazavarok és a paternalizmus ennek az alapvető attitűdnek a járulékei.

Amit Debreczeni írásában problematikusnak érzek, az a tények mögé rejtett implicit állítások sora. Az egyik ilyen állítás az, hogy „mi,

magyarok”: ilyenek vagyunk. Azaz nem ilyenné „váltunk”, hanem mindig is ilyenek „voltunk”. Szemben – s ez a másik implicit állítás – a „lesajnált szomszédokkal”, akik, úgy tűnik, azért másak, mert mindig is azok voltak.

Debreczeni a felsorakoztatott vonásokat mintha a magyar népesség esszenciális és időtől független („nemzeti”) sajátosságaként azonosítaná. Márpedig a modern társadalomtudományok régen bizonyították, hogy sem az egyéni, sem a közösségi identitások nem meghatározóan genetikai eredetűek. A közösségek és az egyének jellemvonásait, attitűdjeit, nézeteit is a történelem, illetve a személyes élettörténet alakítja. Magyarán: a közösség és az egyén önmagához való viszonya, az a bizonyos identitás munka, amelyben a szakma a közösségek és az egyének önazonosságának legfontosabb forrását látja.

Debreczeni cikkének alapvető problémája az, hogy ennek az identitás munkának nem jár utána. Nem teszi fel a kérdést, hogy ha ilyenek „vagyunk”, mi tett „bennünket” ilyenné, más szóval hogyan tettük „magun-

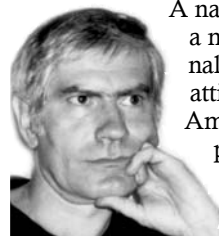
kat” olyanná, amilyenek ebben a pillanatban „vagyunk”. A „tények” alakulásába persze az is jelentősen belejátszik, hogy milyenek gondoljuk „magunkat”, illetve milyenek „szeretnénk lenni”. Merthogy – ismétlem – „értékrendünket” és az ezzel összefüggő érzelmek, vágyak, törekvések bonyolult rendszerét (kulturális, állampolgári és személyes) „tapasztalataink” alakítják. Az előző nemzedékektől kapott tapasztalatok és jellemvonások bázisán természetesen.

Hogy ezeket a kérdéseket Debreczeni miért nem feszegeti, könnyen megérthető, ha figyelembe vesszük, hogy a liberális-szocialista dominancia időszakában ('89 után volt már szocialista-liberális kétharmad is) szerzőnk és mai elváratait a magyar nemzeti sajátosságok nem nagyon foglalkoztatták, sőt efféle sajátosságok létét is előszeretettel tagadták, mint nacionalista, esszencialista, törzsi ideológiák megnyilvánulási formáit. Az úgynevezett nemzeti sajátosságok léte különös módon csak a jobboldal hatalomra kerülésének periódusaiban kerül előtérbe.

Pedig a jobboldalnak – legalábbis az utóbbi két-három nemzedék alatt – jóval kisebb befolyása lehetett az eltérő kulturális közösségekből felépülő magyar nemzeti (azaz állampolgári) közösség morális és politikai értékrendjére, beállítódásai alakulására, mint a baloldalnak.

Debreczeninek tehát azt a kérdést kellett volna feltennie, hogy a szocialistáknak és a liberálisoknak (a magyar kommunizmus közismerten a legliberálisabb volt) miért nem sikerült több mint hatvan esztendő alatt (a nyolc jobboldali évet leszámítva) megváltoztatni a társadalom értékszerkezetét, vagy ha mégis, akkor miért éppen olyanná változtatták, amilyen. Amikor a paternalizmusról van szó, érdemes volna megvizsgálni, kinek a személyisége gyakorolhatott nagyobb hatást a magyar társadalom mai értékrendjére: a Horthy Miklósé vagy a Kádár Jánosé? S ha utódja valakinek, akkor kinek az utódja Orbán Viktor? Ezeknek a problémáknak a végiggondolása nélkül Debreczeni József mégoly megrázó megállapításai ugyanolyan érzelmi elfogultságok megideologizálásainak tűnnek, mint másokéi.

Sajnos.

Bíró Béla

▶ Röviden

Reaktorba száll a Bechtel

Két másik konzorcium mellett az autópályaépítő amerikai Bechtel társaság is pályázik a Cernavodai atomerőmű 3-as és 4-es reaktorainak építési munkálataira, mely hozzáadottérték-adó nélkül mintegy 3,4 milliárd euróra becsült üzletet jelentene – adta hírül a Gazdasági Minisztériumra hivatkozva a *correctnews.com*.

Drágult a cigaretta

Dobozonként három banival drágult a cigaretta és a dohányárú a héten Romániában, melyet a gyártók az előállítási költségek emelkedésével indokoltak – írta a *Mediafax*. A dohányipar képviselői arra is rámutattak, hogy jelenleg egy csomag cigaretta árának 80 százalékát az adók és illetékek teszik ki, továbbá, hogy az országban jelentős a csempészett dohányárú, mely az államot is értékes pénzzel rövidíti meg.

Lukratív privátnyugdíj

A privát nyugdíjbiztosításhoz, úgynevezett harmadik pillérhez való hozzájárulás a munkaadók számára kedvezőbb lehet bármely más kedvezmény nyújtásánál – mutatott rá a Romániai Magánnyugdíjalapok Egyesületének elemzése. Az érdekvédelem számításai szerint ezáltal az alkalmazók 1,1 százalékkal csökkenthetik személyzeti kiadásait, illetve 4-5 százalékkal növelhetik cégük profitját.

Újraépült Első ház

A várakozásokkal megegyezően 200 millió eurós keretet hagyott jóvá mai ülésén a kormány az Első ház program idejére folytatására – írta a *Mediafax*. Az összeget megnövekedett érdeklődés esetén nyár folyamán még kipótolhatják. Az ingatlanvásárlást ösztönző program újításai közé tartozik, hogy az igénylőknek ezentúl banki számlájukkal kell kezkeskedniük a kölcsönért.

Tartja magát a forint

Kitartóan erős maradt a forint az euróval szemben, a jegyzések a 272-es szinthez „tapadtak” – írta a *Portfolio.hu*. A magyar fizetőeszköz további erősödését támogatják a rövid távra továbbra is megmaradt kamatemelési várakozások, illetve a magyar kormány februárra beharangozott, jórészt kiadáscsökkentéseket tartalmazó költségvetési intézkedéscsomagja.

Biztosítás nemi alapon

Európában nőni fog egyes biztosítási termékek díja, ha az Európai Bíróság megtiltja, hogy a biztosított nemét is figyelembe vegyék a díjak kiszámítása során – derül ki a brit *The Observer* cikkéből, melyet a *Portfolio.hu* idézett.

Drága a benzin? Adjál gázt!

Kovács Zsolt, Sike Lajos, Sipos M. Zoltán, Totka László

▶ A benzin árának rohamos emelkedése kapóra jön az autójavító műhelyek tulajdonosainak és az ott dolgozóknak egyaránt: év eleje óta egyre több sofőr dönt úgy, hogy ezentúl gázzal is működtetné autóját. Ennek következtében sokan alakítatják át gázműködtesűre gépkocsijukat, felszereltetve az úgynevezett PB (Propán-Bután) illetve LPG (Liquefied Petroleum Gas) rendszerrel.

„Pár évvel ezelőtt volt egy hasonló hullám Kolozsváron, amely egyébként az egész országra is jellemző volt: aki csak tehette gáztartályt szereltetett járművébe. Ez érthető hisz míg egy liter benzin ára lassan hat lej felé tendál, addig egy liter folyékony gáztartályt a sofőröknek nagyjából csak 3 lej kell fizetniük, ami gyorsan megtéríti a tartály beszerelésének költségeit. Nem panaszkodunk, egyre többen keresnek fel ilyen kéréssel minket is – mondta el lapunknak egy kolozsvári szervizben dolgozó autószerelő. – Arra azonban minden hozzánk forduló kliensnek felhívjuk a figyelmét, hogy az előnyök mellett van egy megfontolandó hátránya is a gázipar beszerelésének, illetve az autó folyékony gázzal való tankolásának: hamarabb kopik a motor. Igaz, ez a kopás lassú folyamat, így sokakat csábít ez a lehetőség.” Az autók átalakítása sem olcsó mulatság, Kolozsváron kétezer és tízezer lej között mozognak az árak az autó modelljétől és a motor erejétől függően.

A taxisoknak éri meg a leginkább

Sepsiszentgyörgyön, a Magántaxisok Sugás Egyesületének 120 tagjából tíznek az autója már gázmeghajtással is működik, de a többiek is mihamarabb átalakítatnák benzines járművéket, hogy spórolni tudjanak az üzemanyagköltségeken – tudtuk meg Győr Árpád egyesületi elnöktől. Szerinte a benzináremelés miatt egyre többen gondolkodnak ezen a lehetőségen – mivel azonban Kovászna megyében jelenleg egyetlen autószerveznek sincs engedélye ilyen rendszerek beszerelésére, a háromszéki autósoknak brassói szakmúhelyekhez kell fordulniuk. Győr Árpád úgy tudja, a gázmeghajtású rendszer beszerelése átlag 2000 lejbe kerül az optimális 35 literes tartály esetében, számításai szerint pedig ez a befektetés egy sepsiszentgyörgyi taxinak 6-8 hónap alatt térül meg. Bár a gázmeghajtású autók városban valamivel többet fogyaszt, mint a benzinmeghajtású jármű (tíz liter száz kilométeren), az üzemanyagok árából adódó

A szervizek mindenkinek felhívják a figyelmét, hogy az anyagi nyereséget a motor „fizeti meg”

különbőség miatt mégis megéri, miután egy liter gáz mintegy feleannyiba kerül, mint a benzin.

Kíméli a pénztárcát, gyötri a motort

„A gázüzem előnye, hogy olcsóbb és kevesebbet is fogyaszt, mint más típusú motor, ez azonban nagyon rányomja a bélyegét a szerkezet teljesítményére – mondta el lapunknak Makkai Zoltán autóiipari mérnök. – A gáz energiaszegényebb, mint a kőolaj alapú üzemanyagok, így kizárólag kisebb, személynautók esetén jöhet szóba. A nagyobb, súlyosabb karosszériájú autók már nehezen bírja el, így az áruszállító haszongépjárművek esetén már nem jelent alternatívát, a gázüzemű motor lomhábbá válik, nehezen gyorsul.”

Mint megtudtuk, a gázmeghajtás további hátránya, hogy rövidíti a motor élettartamát – a gáz gyors ütemben „eszi” a motort, mivel ennek

belseje benzines körülményekre lett kifejlesztve. A szakértő szerint a gázüzem a taxisok, illetve azok körében a legelterjedtebb, akik sokat vannak úton és akik számára különösen fontos a takarékoság. Ők körülbelül 50-50 százalékos arányban használnak benzin- és gázüzemű motort, váltogatva. (A gázüzemre alakított gépkocsik indítása is benzin alapon történik, a hideg indítás ugyanis nem megoldható pusztán gázzal.) Érdeklődésünkre az autóiipari mérnök azt is elmondta, az átalakítás valamelyest növeli a gépkocsi értékét, hisz egy többletet jelent a felszereltség szempontjából.

Átépitésért átjárnak Magyarországra

Szatmárnémetiben egyelőre nehéz gázüzemeltetű autót találni, bár többen mondják, hogy létezik már néhány, amelyeket valószínűleg Magyarországon alakítottak át. Kérdésünkre

felkerestük Butka Sándort, a Ger-Bog autószervez tulajdonosát, de még a profi autós sem tud ilyen átépítési lehetőségről. Emlékezteti viszont valamikor a '90-es évek elején volt egy ilyen átalakító műhely a Hunyadi utcában, melyet a kereslet hiánya miatt végül bezártak, de felszámolásában az is közrejátszott, hogy a rendszer sem volt eléggé megbízható.

„A gáztartályok ma már nagyon biztonságosak, hisz a hivatalos követelményeknek megfelelő szervizek végzik az átalakítást, szigorúan engedélyeztetett, jóváhagyott alkatrészekből. Komolyabb gyűrdéses behatású balesetek esetén jelenthet problémát a tartály robbanása vagy gyúlékonysága, ezek azonban igen ritkán fordulnak elő” – reagált Makkai Zoltán a rendszer megbízhatóságát firtató kérdésünkre.

„A rendszer, és vele az átalakítást végző szakemberek felkészültsége nagyon fontos, hisz itt kemény biztonsági feltételeknek kell megfelelni. Külön erre a célra berendezett műhely kell hozzá, mert az ilyesmit nem lehet bármilyen garázsban vagy fészerben elvégezni” – mondta lapunknak Márton Áron, a szatmári Opel-központ igazgatója. Szerinte a megbízhatóan végzett átalakítás nem olcsó dolog, költsége 800-1000 euró között van jelenleg, ez azonban tovább drágulhat. Az igazgató napirenden van a gázüzemeltetésre való átalakítás kérdésében, mivel a benzinárak robbanásszerű emelkedése miatt a szatmári Opel-központ is tervezi egy ilyen műhely beindítását – melynek, mint hangsúlyozta, szigorúan meg kell felelnie az EU biztonsági előírásainak. ◀

Erdélyi ízek berlini hóditókorúton

T. L.

▶ A romániai magyar izvilág is képviselteti magát a holnap kezdődő Berlini Nemzetközi Zöld Héten a hagyományos hazai termékek gyártóit tömörítő Ardeanca Szövetség révén – tudta meg lapunk a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériumtól. „Idén a pécskai kenyér és házi tészta mellett a nagylaki szalámit vagy a pankotai bort is megköstölhetjük az érdeklődők a világ legnagyobb élelmiszeripari, mezőgazdasági és kertészeti kiállításán” – fogalmazott Tanczos Barna mezőgazdasági államtitkár. Hozzátette: a Romániának szánt 165 négyzetméteres pavilonban ezenkívül a temesrékai borpincék (Cramele Reșcaș) termékei is jelen lesznek, hisz a Bánság legna-

gyobb bortermelő településén működő angol-román vegyesvállalat Európa szerte alaposan megválogtatta a szőlőhegy és a borpincék hagyományos arculatát.

Tánczostól megtudtuk, a német fővárosban tartott szemlén többek között az ökológiai méhészetre, gyártásra, műszaki és pénzügyi tanácsadásra szakosodott Bioapicola kereskedelmi vállalat állít ki, jelen lesz továbbá a csomagolt hagyományos édességeket gyártó Boromir cég, a különböző mézfajtákat előállító Tremot Dobre și Fiii, valamint különböző juh-, kecske- és tehénből készült érlelt sajtokat készítő cégek is.

Az idén 76. alkalommal megrendezett Berlini Zöld Hét a világ legnagyobb „fogyasztói szemléjének” számít: a rendezvény tíz napja

A Zöld Hét a globális élelmiszerbiztonság kérdését tematizálja

alatt 57 országból 1632 kiállítót sorakoztat fel. Mint korábban beszámoltunk róla, Romániát saját standdal a Mezőgazdasági Minisztérium képviseli – erre mintegy 170 ezer eurós keretet hagytak jóvá. A rendezvényre mintegy 400 ezer látogatót várnak, melynek legalább egynegyedét a globális élelmiszeripari- és mezőgazdasági ágazat szakemberei teszik ki, de jelen lesz a világ ötven agrárminisztere is. „A Romániának szánt pavilon két standja közül az egyik a kiállítás során magas szintű találkozásoknak is helyet ad majd” – árulta el lapunknak a mezőgazdasági államtitkár. A Zöld Hétet ma este Ilse Aigner szövetségi agrárminiszter nyitja meg, a rendezvény első konferenciája az élelmiszerbiztonság kérdését tematizálja. ◀

Röviden

Juhos Sándor kiállítása
Kolozsváron

Juhos Sándor *Mixed Antimedia* című kiállítását nyitják meg a kolozsvári Korunk Stúdiógalériában (Eremia Grigorecu/Rákóczi u. 52.) ma 18 órakor. A kiállítás anyagából kiderül, hogy Juhos Sándor nem az ügynevezett „önző” képzőművészek sorába tartozik, mert képein nem saját belső világot vetíti ki, hanem globális problémákkal foglalkozik, olyan problémákkal, amelyek mindannyiunkat érintenek. Nagyfokú igazságérzettel rendelkező emberrel állunk szembe, aki a társadalom által csillogó csomagolásba burkolt fájó valóság akarja feltárni.

Pénteken hamvasztják el
Cristian Pațurcă

Cristian Pațurcă holttestét végre eltemetik megfelelően elhamvasztják pénteken, és porait az Egyetem téri kereszt tövébe szórják. Az énekes negyvenhat éves korában hunyt el a hét elején bukaresti alberletében. Cristian Pațurcă 1990-ben a kormánnyellenes tüntetők számára írt *Csavargók himnusza (Imnul Golaniilor)* című szerzeményével vált ismertté.

Szerepjátás a költészetben

Kovács András Ferenc Alekszej Pavlovics Asztrov hagyatékából című kötetét mutatták be kedd este Marosvásárhelyen, a Bernády Házban. A könyv megszületéséről a szerzővel Láng Zsolt, a Látó szerkesztője beszélgetett.

Antal Erika

► A kötet magja még az 1990-es években született, tudtuk meg Kovács András Ferenctől, az azóta elhunyt költőtársnak és barátának, Baka Istvánnak ajánlva, akinek szintén volt egy orosz alteregója, Sztjepán Pehotnij. „Azokhoz a versekhez nem nyúltam, hanem további versekkel egészítettem ki a kötetet, továbbá egy esszébetoldással, és megírtam a kötet utószavát is” – magyarázta a költő.

A könyvbemutató alkalomával Láng Zsolt beszélgetett a szerzővel. A prózaíró kifejtette, hogy az ő meglátása szerint ez a kötet tulajdonképpen egy regény, úgy van megírva, hogy egy egész történet kerekedik ki belőle, az olvasó kilép saját világából, egy egészen más világba lép be, és úgy is fejeződik be,

ahogy egy regénynek kell befejeződnie, mert az olvasó csak a kötet végén léphet vissza saját világába. A Kovács András Ferenc költészetét meghatározó szerepjátásról is szó esett. A költő úgy fogalmazott, hogy ez egy ajándék, amit a költő kap, hogy más „bőrébe bújva” írja meg verseit. Kovács András Ferenc azt is elmondta, hogy egy „stiláris vágyat” érez magában arra, hogy mikor hogyan szólaljon meg. Ezért más és más szerepeket ölt magára, amikor Jack Cole néven írja verseit, vagy Lázár René Sándor által jegyzi azokat, és megint más most Asztrovként. Azt is megtudtuk, hogy a költő alteregójának egy egészen pontosan kidolgozott biográfiája van: „Alekszej Pavlovics Asztrov 1894-ben született Szentpétervárott, és Moszkvában halt meg 1985-ben, átélte az orosz irodalom sor-

Kovács András Ferenc költő előadójaként is a szerepjátás mesterének bizonyult

A szerző felvétele

sát a 20. század elejétől majdnem a rendszerváltásig” – magyarázta a szerző, aki ezzel a kötetével tulajdonképpen azoknak az orosz íróknak és költőknek szeretett volna emléket állítani, akiket elhallgattatott a kommunista rezsim, Lenin és Sztálin diktatúrája. Arra akarta felhívni a figyelmet, hogy mennyi jó orosz író volt még a kommunista idő-

szakban is, akik nem azt írták, amit a rendszer elvárt tőlük, akiket érdemes újralfedezni és újraolvasni. Ugyanakkor édesapjának is emléket állít e könyvvel, néhai Kovács András rendezőnek, aki rávezette annak idején fiát az orosz irodalom olvasására. Ezért úgynevezett „apakönyv” lett a kötet, de nem az a fajta apakönyv, amilyen az utóbbi

húsz évben több szerző tollából is született, nem az apakomplexusról szól, vagy nem az apakeresésről. „Ez úgy apakönyv, hogy az apa írja a gyermekének, hiszen én is apa vagyok” – fogalmazott a költő.

A könyv tavaly decemberben jelent meg a csíkszeredai Bookart Könyvkiadónál, a kiváló borítóterv Bodor Anikó munkája. ◀

Házsongárd: újabb rongálás

ÚMSZ

► Újabb lakossági bejelentés érkezett a kolozsvári Házsongárd Alapítványhoz egy temetői rongálásról. A Kertek parcellát határoló út mellé kihordott és a megszüntetett sírhelyek körül szétszórt nagy mennyiségű kőtörmelékkel két márvány és egy homokkő síroszlopot sikerült azonosítani az alapítvány munkatársainak. Többek között a zabolai Mikes, a balászfalvi Brencsán és a csíkszentmártoni Szabó Lajos családok sírboltjai estek áldozatul a rongálásnak – tájékoztatót tegnap a Házsongárd Alapítvány és a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság által kiadott közös közlemény.

Az alapítvány sérelmezi, hogy már többször is jelentette a hatóságnak a temetőkereti rongálásokat, de semmiféle hatékony fellépés nem történt. Mi több, a polgármesteri hivatal megalapozatlannak nevezi a bejelentéseket. „A 2010. október 4-i 239649. számú kérvényre válaszul, amelyben felhívják figyelmünket és támogatást kérnek az önkéntesek által jelzett, a Házsongárdi temetővel kapcsolatos probléma megoldására úgy véljük, hogy az önkéntesek bejelentései megalapozatlanok és ellentmondásban állnak a temetőben végzett munkálatokkal, melyek a temető jó irányú változásához vezetnek mind a kinézet, mind a működés szempontjából” – áll abban a válasz-

ban, amelyet a kolozsvári városháza adott Házsongárd Alapítvány jelzéseire. A hivatal valótlanul nevezi azt is, hogy műemlék sírok helyére mások kerülnek, és ezek darabjait nyersanyagként felhasználják az új kripták alapításánál.

László Attila alpolgármester tegnap még nem tudott az újabb sírrongálásról. Lapunknak elmondta, legutóbb novemberben találkozott a Házsongárd Alapítvány munkatársaival, amikor abban egyeztek meg, hogy bármiféle rongálást észlelnek, azokat azonnal jelenteni kell a temető gondnokságának és a rendőrségnek. „Nem tudom, most milyen újabb esetek történtek, de utánanézek” – mondta az előljáró. ◀

Művészet a Haáz Rezsőben

Baloga-Tamás Erika

► A XX. századi erdélyi magyar festmények a székelykeresztúri Molnár István Múzeum gyűjteményéből című kiállítással nyitja az új évet a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum – a rendezvény része a Magyar Kultúra Napja tiszteletére szervezett programozatnak. A ma délután öt órakor nyíló tárlat egy olyan képzőművészeti kiállításorozat első momentuma, mely a székelyföldi, kevésbé ismert múzeumokban fellelhető múlt századi erdélyi magyar festőművészek munkáit hivatott rendre bemutatni” – számolt be lapunknak Miklós Zoltán, az intézmény vezetője.

Ne csak az irodalmat ismerjük

„Ennek egyik célja tudatosítani a közönségben, hogy irodalmunkhoz hasonlóan, képzőművészetünknek is jelentős szerepe van abban, hogy mára az erdélyi magyar kultúra számos jellemző sajátosságát is felmutató, közösséget megtartani képes, európai mércével mérhető, maradandó értékeket hozott létre a múlt század folyamán” – fejtette ki a múzeumigazgató.

A tervek szerint a következő tárlat anyaga szintén a székelykeresztúri múzeum gyűjteményéből kerül majd ki, akkor a grafikai lesznek soron. A ma nyíló kiállítás

Miklós Zoltán, a Haáz Rezső Múzeum igazgatója

A szerző felvétele

kapcsán múzeumpedagógiai programra is sor kerül: Vécsi-Nagy Zoltán, a kiállítás rendezője, a Haáz Rezső Múzeum művészettörténésze rendhagyó történelmi órát tart a diákoknak. „Ezzel a rendezvénytől főként a művészeti líceumos diákokat célozzuk meg, hisz a részvétel segíthet a művészettel közelebről ismerkedő tanulóknak, élőben találkozni a korábbi korszak művészetének alkotásaival, megismerhetik annak különböző technikáit és stílusváltozatait” – jegyezte meg Miklós Zoltán.

Újdonságok az új évben

Az évet számos látványos újdonsággal kezdte az udvarhelyi intézmény, többek között megszületett a múzeum honlapjának immár aktualizált, új változata is. Nemcsak a honlap, hanem a múzeum egész grafikai arculata is át-

alakuláson megy át, olyan ismeretanyagot kívánnak kialakítani, amely a múzeum minden kiadványán megjelenik, még a belépőjegyeken is. Az intézményvezető azt is elmondta: a belépőjegyek hátoldalát reklámfelületnek tekintik, és már meg is hirdették, várják különböző cégek, intézmények jelentkezését, amelyek kihasználnák ezt a hirdetési lehetőséget. Az ebből származó bevételt célirányosan régészeti légi fotózásra kívánják fordítani, ennek eredményét augusztusban mutatná be a múzeum, részletezte Miklós Zoltán. Az újdonságok közül talán legfontosabb a két, igen lerobbant állapotú terem felújítása, hisz így most már összesen tíz kiállításra alkalmas helyiség van az épületben. Ezekben a termekben harminc évvel ezelőtti felszerelés és bútorzat volt található, ami nagyon is időszerűvé tette a felújítást, összegzett az igazgató. ◀

Folytatódik a műemlék értékű sírok rongálása a Házsongárdi temetőben

Fotó:Házsongárd Alapítvány

Határbonító médiatörvény

F. I.

„Precedensértékű lehet, és előre nem látható következményekkel járhat, ha a magyar hatóságok beleszólnak az Európai Unió más tagországaiban, például Romániában létesített médiavállalkozások műsoraiba, működésébe” – jelentette ki lapunknak Szász Attila. Az Országos Audiovizuális Tanács (CNA) tagját annak kapcsán kérdeztük, hogy Neelie Kroes, a digitális kérdések és a média ügyeiben illetékes EU-biztos egyebek mellett azért bírálta a magyar médiatörvényt, mert más tagállamokban létesített médiavállalkozásokra is kiterjed.

Szász Attila szerint az audiovizuális médiaszolgáltatásoknak vannak ugyan egységes uniós irányelvei, ám az egyes országokon belül, egymástól eltérő törvények szabad mozgásteret, szabad piacot biztosítanak. „A médiacégek szabadon választhatják meg, hogy melyik országban teleped-

Neelie Kroes

nek le, és amíg betartják az adott országban érvényes médiatörvényeket, addig ez így rendjén is van” – fogalmazott Szász.

Példaként elmondta: egy román licencű audiovizuális médium, amely Magyarországon is sugároz, ám nem exkluzív módon – ilyen például a *Cool Tv* – a CNA fennhatósága alá tartozik. „Magyarország csak úgy szólhat bele a *Cool Tv* műsoraiba, ha az együttműködési megállapodá-

sunk értelmében jelzi nekünk, hogy egy magyarországi néző panaszt nyújtott be. Mi pedig átiratban jelezzük, hogy milyen döntés született” – magyarázta az audiovizuális tanács tagja.

Szavai szerint egyetlen mód van arra, hogy az „eredetország” beleszólása nélkül szóljanak bele egy Magyarországon is sugárzó csatorna működésébe. „Ha a kábelszolgáltatóhoz fordulnak, és a terjesztőnél állítják le a műsort, de nagyon kétlem, hogy az Európai Unió ezt elnézné a budapesti kormánynak” – jelentette ki Szász Attila.

Neelie Kroes, az Európai Parlament polgári szabadságjogokkal, valamint igazságügyi és belügyi kérdésekkel foglalkozó bizottságának hétfői rendkívüli ülésén veszte ki a magyar médiatörvényt. Úgy fogalmazott: „a jelek szerint problémát okoz” az audiovizuális és médiaszolgáltatásokról szóló uniós irányelvvel (AVMS) összevetve, ugyanis „úgy tűnik, hogy (a jogszabály)

vonatkozik a más tagállamokban létesített médiavállalkozásokra is.” Felhívta a figyelmet arra, hogy az AVMS az „eredetország elvének” alapjára helyezkedik, vagyis arra az elvre, hogy a médiavállalkozásnak elvben csak az eredet szerinti országban érvényes szabályokhoz kell igazodnia. „Az irányelv nagyon precízen megfogalmazott feltételek mellett engedi csak az eltérést ettől az elvtől” – mondta.

A budapesti Média Tanács szerint azonban nem megalapozottak a biztos aggályai. Szerintük a törvények alapján akkor lehetséges fellépni külföldön letelepedett médiaszolgáltatóval vagy sajtóterméket kiadóval szemben, amely esetben ezt az Európai Unió jogrendje is megengedi. A magyar szabályozás e tekintetben szinte szó szerint emeli át a releváns EU-normák, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv és az Európai Unió működéséről szóló szerződés szövegét. ◀

Kettős tükröz

Közfelháborodást váltott ki Johnny Cotter angliai festő egyik vászna, amely David Beckhamet ábrázolja – keresztrefeszítve. Az INRI felirat helyett egy bankjegy szerepel, és az ominózus alkotás címe „Rám hallgass, ne rájuk”.

A rendőrség felszólította a művészt, hogy festményét ne tegye közszemlére, mert vallási érzékenységükben sérthet meg embereket. Ha viszont a dán Jyllands-Posten újság karikatúristájának Mohamed-gúnyoló rajzaira, meg az azt követő fenyegetés- és erőszakhullámra gondolunk, akkor nyugodtan kijelenthetjük, hogy Cotter olcsón megúsza. Ez előtt párszáz évvel halállal lakolt volna.

Közben a nyugati média a hit, erkölcs, szeretet folyamatos prédikálása mellett a világ legvéresebb, legerőszakosabb, és emellett a legszínvonalatlanabb producióit találja nap mint nap. A kapitalista kereszténység tehát még arra sem képes, hogy durva önkritikát gyakoroljon.

(prier)

Postafiók

„Străini de țară și de neam”

Emlékeznek még a kedves olvasók erre a kifejezésre? A megboldogult Teoctist pátriárka kedvenc mondata volt, szinte minden beszédében használta, amikor azokat kellett ostromozni, akik Romániát a romlásba vitték – általában a magyarokra értette. A hányinger fogott el, valahányszor hallottam és ugyanilyen hányinger fogott el, amikor Tókes László közleményét olvastam a magyar médiatörvény védelmében: „a nemzetidegen posztkommunista, bal-liberális erők az új magyar médiatörvény ürügyén ismét rárontottak saját országukra és nemzetükre.” (...) Lássuk, miként reagált erre a romániai magyar közvélemény. Eddig csak két reagálást láttam, a Salamon Márton Lászlóét és a Sike Lajosét. Az egyik a sajtószabadságot kéri számon, a másik a holdudvart. Egyikük sem kérte számon a „nemzetideget”. (...) Megdöbbenő, hogy egy egyetemes keresztény egyház (volt) püspöke ilyen kijelentésre vete-medhet. Sohasem értettem meg, hogyan lehet, hogy kisebbségi sorsban élő emberek, ahelyett, hogy szolidaritást vállalnának a többi kisebbséggel, szembefordulnak velük és ugyanolyan pökhendiséggel viselkednek, mint az államalkotó nemzet velük szemben. Embernek születtem, magyar családban nőttem fel, jóval később tanultam meg, hogy romám állampolgár vagyok. E három tény határozta meg életfilozófiámat. (...) Egész életemben ellensége voltam a nemzetek megkülönböztetésének. Éppen ezért háborít fel a református egyház egy volt püspökének a rasszista állásfoglalása. Szeretném emlékeztetni, hogy Jézus Krisztus zsidó volt, Dávid házában sarja, és hitet tett Mózes törvényei mellett. Egy volt püspöknek ezt illene tudnia.

Nagy E. József

Sztársarok

„Román” Aranyglóbusz-siker

ÜMSZ

Natalie Portman sok tekintetben a tavalyi év színésznője címben tetszelgett – Darren Aronofsky velencei filmfesztivált nyitó baletos thrillerében, a *Fekete hattyú*-ban (*Black Swan*) nyújtott alakítását agyondicsérték a kritikusok, a szakmai sikert pedig megtoldotta egy eljegyzéssel és terhességének bejelentésével is. A hét eleji Aranyglóbusz-ceremónián bezsebelt Legjobb drámai színésznő-díj csak igazolta az előbbieket, és ugyanakkor megelőlegezte az ideai sikereket: úgy fest, hogy a színésznő meg sem áll az Oscarig, hisz a *Fekete hattyú* egyre feljebb (k)úszik a nézettségi listákon, amik – bármennyire is tagadják – közrejátszanak a díjak odaítélésékor.

Portman 1981-ben született Natalie Herschlag néven, az izraeli Jeruzsálemben egy orvosművész házaspár egyetlen gyermekeként. (Magánélete védelmében használja nagyanyja leánykori vezetéknevét.) Édesapja Avner Herschlag termékenységtudató, édesanyja Shelley Stevens. Portman anyai rokonai osztrák és orosz zsidók voltak, apai rokonai

A romániai felmenőkkel rendelkező Natalie Portman Aranyglóbusza Oscart érhet

Lengyelországban, illetve Romániában éltek, később pedig Izraelbe emigráltak. Apai nagyapjának szülei Auschwitzban haltak meg, romániai születésű dédanyja pedig a britek kémje volt a második világháborúban.

Gyermekszínészként kezdte karrierjét a '90-es években, az ezt megelőző években pedig táncolt és modelkedett. Első szerepét a *Leon, a profi* című filmben kapta,

melyben Jean Reno partnere volt, de az igazi ismertséget az új *Csil-lagok háborúja*-trilógia hozta meg számára, melyben Padmé Amidala szerepét alakította. Portman többször is hangoztatta, hogy „...szívesebben vagyok okos, mint híres”, ezért a *Csil-lagok háborúja* filmek forgatásával egyidőben a Harvard pszichológia szakán tanult; 2003-ban végzett. 2001-ben Csehov *A sirály* cí-

mű darabjában szerepelt, többek között Meryl Streep, Kevin Kline, és Philip Seymour Hoffman oldalán. 2005-ben a *Közzelebb* című filmben nyújtott alakításáért Golden Globe-díjat kapott. 2008-ban a másik *Boleyn lány* című alkotásban, Boleyn Anna szerepében láthattuk. Két évvel ezelőtt a *New York, szeretlek* című többkezes filmben tűnt fel, Rifka szerepében. ◀

Kétmilliárd netező a hálón

ÜMSZ

A 2010 volt az az év, amikor a világ internetezőinek száma túllépte a kétmilliárdot – írja az internet forgalmának elemzésével foglalkozó Pingdom cég a napokban közzétett globális internethasználati statisztikájában.

A legnagyobb piac Ázsia, 800 millió feletti felhasználószámmal, Európa az 500 millióhoz közelít, és a 266 millió Észak-Amerikát pár éven belül utolérheti a 200 milliót éppen most átlépett Latin-Amerika, és megközelítheti a 110 millió Afrikát is. A levelezőszerverek napi átlag-

ban 294 milliárd e-mailt kezeltek tavaly, ezeknek 89 százaléka volt kértetlen reklámlevél. A kétmilliárd netezőre 2,9 milliárd aktív e-mailfiók jut, ezek háromnegyede ingyenes postafiók.

A decemberi adatok szerint 250 millió weboldal volt a neten, ami 21 millióval több, mint a 2009 végéről származó adat. A weboldalak közel kétharmada Apache-alapú szervereken futott, a Microsoft megoldása az IIS 22 százalékos részesedést tudott elérni. Az oldalak közül több mint 88 millió a .com domén alatt volt nyilvántartva, 79 millió pedig az egyes országokhoz tartozó

domének alatti. A legnépszerűbb oldal 600 millió felhasználóval (ebből 250 millió tavaly csatlakozott) a *Facebook*, ahol napi egymilliárd információt (link, kép, státuszüzenet) osztanak meg egymással a jüzerék, és napi 20 millió új alkalmazást telepítenek. Az eredetileg amerikai egyetemisták közösségi hálózatának indult oldal felhasználóinak ma már a háromnegyede nem amerikai. A web másik nagy csomópontja a *YouTube*, ahol napi kétmilliárd videót néznek meg a látogatók, és minden percben 35 órányi új videó kerül be a videomegosztó rendszerébe. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.

Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr. 1,

O.P. 33, C.P. 17

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

PÉNTEK
2011. január 21.

A nap filmjei

Pro Tv, 20.30

A Gyűrűk Ura - A két torony

Hamarosan eldől Középfölde sorsa: a gonosz ereje egyre nő, mert szövetséget kötött a két torony: Barad-dúr, Szauron, a sötét úr vára és Orthanc, amely Szarumán, az áruló mágus erődje. Frodó, a Gyűrűhordozó és hű barátja, Samu Mordor földje felé tart, hogy a tűzbe hajtsa terhét: ám egy újabb veszéllyel kell szembenézniük - felbukkan Gollam, aki magának követeli a kincset.

m1, 22.40
A vihar mindent felkavar

A múlt század utolsó utazása ez Julia és Christophe számára. 1999. december 27-én vagyunk, Franciaországban. Az ünnepek múltával hőseink útra kelnek, hogy meglátogassák barátait. Az éjszaka közepén apokaliptikus méretű vihar támad, a fák recsegve dőlnek ki, és Christophe kezében a kormány irányíthatatlanná válik. Balesetük másnapján ismeretlen környéken térnek magukhoz.

m2, 23.10
Ne menj el!

Dr. Timoteo Rossi lánya, Angela súlyos motorbalesetet szenvedett, életveszélyes állapotban fekszik a kórházban. A tragédia arra készteti a férfit, hogy szembenézzen a múltjával. Visszaemlékezzen arra a tizenöt évvel ezelőtti napra, amikor megismerkedett a fiatal Itáliával. Bár a férfi nős, szerető felesége van, szenvedélyes kapcsolat alakul ki közöttük.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.00 Hírek 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Egy az Isten! 15.05 Arcvonalok 15.35 Tér-idő 16.00 Közelről 16.45 Hétköznapi tudomány 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.05 Sportvilág 20.25 Tetten ért szavak 20.50 Jó éjszakát 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történései 23.00 Krónika 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Heti esemény-összefoglaló

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás, Művelődési hírek Környezetünk védelmében, Agrárgazda az unió küszöbén 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Hírnegyedóra, Délutáni váltás 16.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, reklám 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek, rendezvényajánló 16.15 Mozgástér 17.00 Nap-óra 17.30 Operettprádé 17.55 Hírek, műsorismertető

DUNA TV

6.35 Gazdakör
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex. sor.)
9.50 Heuréka!
Megtaláltam! (ism.)
10.15 Lélek Boulevard
10.45 Ablak a természetre
11.00 Család-barát
11.55 Carlo és vendégei
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Kikötő
15.25 Newton - A két Isaac meséje (kan.-ír családi film, 1997)
16.20 A világörökség kincsei
16.40 Szórvány
17.10 Beavatás
17.20 Anya, az állatorvos (német sorozat)
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.40 "A Fesztiválenekar a gyerekekért"
20.00 Híradó
20.15 Mama (magyar kisjátékf., 2008)
20.25 Európai kóstoló
21.00 Plácido Domingo Születésnap Gála
0.10 Sport hírek
0.15 Underground (francia-német-magyar filmdráma, 5-6. rész, 1995)
2.00 Váltó

TVR 1

7.00 Reggeli hírek
9.00 Szerelmi bizonyíték (sor.)
10.10 Nostalgikus évek (ism.)
12.25 Nagy emberek a TVR-ben (ism.)
12.30 Teleshopping
12.50 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Nagy emberek a TVR-ben
14.50 Történelmi emlékek
15.00 Parlamenti pártok fóruma
15.35 Földünk jövője: Utazás a világ végére (dok. f.)
16.30 Az én Európám
17.00 Mesterség, aranykarperec
17.30 Vízor monden
18.00 Hírek
18.30 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
19.35 Nagy emberek a TVR-ben
19.45 Sport
20.00 Hírek
20.40 A nap témája
21.00 Egyszer az életben
23.00 Történelmi emlékek
23.15 Rókvadászat (am.-boszniai-horvát filmdráma, 2007)
1.05 Meghalsz Johnny! (angol akciófilm, 2006) (ism.)

VIASAT 3

10.10 Gyilkos sorok (sorozat) 11.05 Egy kórház magánélete (sorozat) 12.00 Tuti gimmi (sorozat) 12.50 Anna (kanadai sorozat) 14.45 Monk (sorozat) 16.30 CSI (sorozat) 17.20 Gyilkos számok (sorozat) 18.10 A nagy házalakítás 19.00 A dadus (sorozat) 19.25 Jóbarátok (sorozat) 20.30 Két pasi - meg egy kicsi (am. sorozat) (ism.) 21.30 CSI (sorozat) 22.30 Mi a franc van? (am. filmdráma, 1994)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Jelfogó (ism.)
Közéleti-politikai magazin
10.55 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Körzeti magazinok
15.25 Közlekedő
15.35 Átjáró
16.00 Nemzet és védelem
16.30 Sírjaik hol domborulnak...
17.00 Bárka
17.30 Híradó
17.40 Körzeti híradó
17.55 Teadélután
18.30 A Silla királyság ékköve (dél-koreai sor.)
19.30 India - Álomok útján
- Álomok útján (brazil-indiai kaland sor.)
20.30 Híradó este
21.05 Üdítő
22.00 Az Este
22.40 A vihar mindent felkavar (francia dráma, 2006)
0.10 Kultúrák és vallások az ókor romjain
0.40 Hírek
0.45 Sport hírek
0.55 Ma Reggel (ism.)
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sport hírek

TVR 2

7.00 Fraiser és a farkasok (kanadai-amerikai sorozat)
7.55 Állati ösztön
8.10 DP 2 Tonomat
10.00 Videóterápia - szórakoztató műsor
11.00 Vallomások - szórakoztató magazin
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Biznisz óra (ism.)
13.25 Teleshopping
14.30 Együtt Európában
15.30 Utopia
16.00 Fraiser és a farkasok (kanadai-amerikai sor.)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Lex et Honor
18.00 IT zon@
18.30 Csavargó halász
19.10 Biznisz óra
20.00 Lassie (am.-francia-ír-angol családi kalandf., 2005)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Egyeseknek ez tetszik - szórakoztató műsor
23.55 Győztesek
0.10 Adolf Hitler (dok. f.)
1.25 Győztesek(ism.)
1.30 Csavargó halász (ism.)
2.00 Biznisz óra (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Fogadás a félelemmel 14.10 Entertainment Spot Central Showtime 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információk 20.00 Pokerstars Big Game 21.00 Wrestling RAW 23.00 American Gladiators

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Hrvatska kronika
10.25 Ecranul nostru
10.50 Körzeti magazin
11.45 Monda és történelem
12.25 Közjáték
12.30 Élni tudni kell!
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Egy millió fontos hangjegy
15.05 Operatőrmesék
15.25 Jelfogó
16.15 Drága doktor úr (ol. sor.)
17.10 Párizsi jóbarátok (fr. vígj. sor.)
17.50 Bűvölet (olasz sor.)
18.15 Magyar bulizene
19.10 Átjáró
19.40 Esti mese
20.10 Marilyn Monroe legendája
21.00 Híradó
21.25 Sport hírek
21.30 Dublini doktorok (ír sor.)
22.25 24 (am. sor.)
23.10 Ne menj el! (olasz-sp.-angol f. dráma, 2004)
1.10 India - Álomok útján (brazil-indiai sor.)
1.55 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
2.55 Miért épp a demokrácia?

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 ProTv hírek, Könyvbemutató
10.00 Gólförültek 2. (am. vígjáték, 1988) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Arabiai Lawrence (angol kalandf., 1962)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 A Gyűrűk Ura - A két torony (am.-új-zél.-német fant. kalandf., 2002)
23.45 Viasztestek (ausztrál-am. thriller, 2005)
2.15 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.15 Viasztestek (thriller, 2005) (ism.)

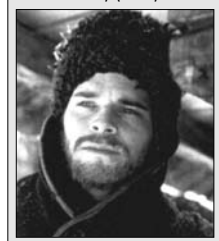

RTL KLUB

7.00 meneTrend (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli - Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentín sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.20 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.55 112 - Életmentők (német akció sorozat)
16.15 A szerelem rabjai (argentín sorozat)
17.20 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
18.20 NekiValó
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 ValóVilág Összefoglaló (élő)
21.10 Fókusz
21.45 Barátok közt (magyar sorozat)
Utána: RTL-hírek
22.20 CSI: A helyszínelők (am.-kan. akció sor.)
23.20 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
0.20 A főnök (amerikai krimisor.)
1.20 Reflektor
1.35 itthon
Belföldi utazási magazin
1.55 Odaát (amerikai akció sorozat)
2.45 Autómánia (ism.) Autósmagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó
8.00 Reggeli matiné - Razva és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeával
11.00 Szájkosaras kosaras 2. - A rögbipályák réme (amerikai-kanadai családi vígjáték, 1998)
13.00 Híradó
14.00 Doktor Zsivágó (angol-német-amerikai minisorozat)
16.00 Híradó
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gherghe műsora
19.00 Híradó
20.20 Halálösobb iramban (amerikai-német akcióthriller, 2003)
22.30 Bordertown - Átkelő a halálba (am.-angol thriller, 2006)
1.00 Halálösobb iramban (amerikai-német akcióthriller, 2003) (ism.)
3.15 Doktor Zsivágó (angol-német-amerikai minisorozat) (ism.)

TV2

7.00 Alexandra Pódium Kulturális magazin
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Mokka habbal (magazinnműsor)
10.30 Stahl konyhája
10.40 Babapercek
10.50 Teleshop
12.20 Árva angyal (mex. sor.) (ism.)
13.20 Vad motorosok (amerikai akcióf., 2003)
15.20 E2O.TV
16.30 Charly, majom a családban (német sor.)
17.30 Marina (mexikói sorozat)
18.30 Árva angyal (mexikói sorozat)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Ezek megőrültek! Elvan a celeb, ha játszik!
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 Hawaii Five-0 (am. sor.)
Közben: Kenósorsolás
23.20 Zsaruvér (am. krimisor.)
0.20 Hősök (amerikai sorozat)
1.15 Tények Este
1.15 E2O.TV
06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
2.45 Smallville (am. sor.)

PRIMA TV

7.00 Lököttek (román sor.)
7.45 Szívek találkozása (ism.)
8.20 Sport Florentínával
8.30 Teleshopping
9.00 Farmer vagyok, feleséget keresek (ism.)
10.30 Emlékek a tónál (német romantikus f.) (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (rajzf. sor.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 NCIS (am. krimisor.)
16.00 Szünet a hotelben (német romant. f., 2006)
17.30 Mondenii (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Nézd ki fő!
20.30 Végveszélyben (amerikai akcióthriller, 1994)
22.30 Lököttek (román vígjáték sor.)
23.15 Mondenii
0.00 Dugipénz (amerikai vígjáték, 1994)
2.00 Lépcséselőnyben (amerikai krimisor.)
3.30 Végveszélyben (amerikai akcióthriller, 1994) (ism.)

KANAL D

8.00 Árulás a családban
9.30 Teleshopping 10.00 Menyet anyának 5
12.30 Hírek 13.15 Legyél az enyém 15.15 Rejtett szerelem (török sorozat)
16.45 Célpontban 18.45 A nap híre 19.00 D-Hírek 20.00 Menyet anyának 5
20.30 Szemek az árnyékban 21.45 Bűnösök börtöne (reality show)
23.00 Loch Ness (amerikai-angol kalandf., 1995)
0.45 Forró találkák (erotikus film)

HÍR TV

7.00 Paletta
7.30 Lapzárta (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
10.30 Felfedező (ism.)
11.05 Negyedik (ism.)
11.30 Soroló (ism.)
12.05 Vonalban (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Lapzárta (ism.)
Vitaműsor újságírókkal
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Zöld övezet (ism.)
15.30 Iskolapédia (ism.)
16.05 BBC Reporters
16.30 Panaszkönyv (ism.)
17.05 Keresztmetszet (ism.)
18.00 Híradó
18.35 Európai híradó
19.05 Értéktelentés másként
19.30 BBC Hard Talk
20.00 Híradó
21.05 Péntek 8 Mondatvadászat
22.00 Híradó 21
22.30 Célpont Oknyomozó riportműsor
23.05 Civil kaszinó - Hűsbavágó kérdések
0.05 Péntek (ism.)

DISCOVERY

7.00 Ötödik sebesség
8.00 Autókereskedők - Alfa Romeo Spider Veloce 2000
9.00 Halálös fogás - A célvonal
10.00 Piszkos munkák
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - PJD motor, 2. rész, Geico motor
13.00 A túlélés törvényei - Írország
14.00 Állítólag... - Autós menekülés
15.00 Piszkos munkák - Állathasznosítás
16.00 Hogyan készült? 17.00 Halálös fogás
18.00 Amcsi motorok - Családban marad - Lawless Drag motor
19.00 A túlélés törvényei - Dél-Dakota
20.00 Állítólag... - Üvegcsata
21.00 Hogyan csinálják? 21.30 Hogyan készült? 22.30 Ausztrália határain
23.30 Tetkóvadász - Thaiföld
0.30 Sorozatgyilkosok 1.30 Trükkös tesók - Álomjármű
2.30 Ausztrália határain
3.00 Állítólag...

ETV

9.00 Többsemközt ism. 16.00 Híradó 16.15 Többsemközt 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Átjáró 17.30 Délutáni Híradó 17.40 Izelítő 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 18.00 Reggeli terefere ism. 17.55 Zene 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcsepp 20.00 Mi nemese céhek, dokf. 21.00 Kultúrcsepp, ism. 21.30 Híradó 22.00 Átjáró ism.

FA Kupa
– továbbjutott
a Manchester

Labdarúgás

T. J. L.

▶ A korábbi döntetlen után a Manchester City a megismételt mérkőzésen magabiztosan győzte le 4-2-re a másodosztályú Leicester City együttesét, és bejutott az angol labdarúgó-FA Kupa negyedik fordulójába. A bajnokságban második helyen álló SSC Napoli hazai pályán 2-1-re legyőzte a Bolognát, s ezzel bejutott a labdarúgó-Olasz Kupa negyeddöntőjébe. A 3-3-as első mérkőzés után a keddi éjszakai visszavágón a Sevilla 3-0-ra legyőzte a vendég Villarrealt, s ezzel elsőként jutott be a Spanyol Királyi Kupa elődöntőjébe. Tegnap Deportivo La Coruna–Almeria- (az első mérkőzésen: 0-1) és Real Betis (II. osztályú)–FC Barcelona- (0-5) találkozót rendeztek, ma az Atlético Madrid–Real Madrid- (1-3) visszavágó van műsoron. A Török Kupa legjobb nyolc csapata közé jutott a Galatasaray, miután utolsó csoportmérkőzésén 0-0-ra mérkőzött idegenben az Antalyasporral. Gheorghe Hagi csapata korábban egyformán 3-1-re verte a Denizlisport és a Beyazpazari Sekersport, s 1-1-et játszott a Gaziantepsporral. ◀

Magyar öröm, román bú

Kézilabda

Turós Jakab László

▶ A svédországi 22. férfi-kézilabda-világbajnokság utolsó csoportmérkőzése előtt már eldőlt, hogy a magyar válogatott a középdöntőben, azaz a legjobb 12 csapat között folytathatja a küzdelmet egy minél előkelőbb helyezéért.

A B csoportban, Linköpingben, Mocsai Lajos tanítványai 28-24-re verték a szívos japánokat, és ezzel matematikailag is bebiztosították továbbjutásukat. Az ázsiai csapat ellen Iváncsik G. (9), Lékai (6), Császár (5), Ilyés (3), Mocsai (2), Iváncsik T. (2) és Gulyás volt eredményes. Miután ugyanazon negyedik forduló keretében Izland 26-23-ra nyert Ausztria, Norvégia pedig 26-25-re Brazília ellen, ebben a csoportban már minden eldőlt, azaz a fenti két győztes, továbbá a magyarok továbbjutása. Ma brazil-japán, izlandi-norvég és magyar-osztrák párharcokkal zárul a csoportkör, ezeket megelőzően Izlandnak 8, Magyarországnak 6, Norvégiának 6, Ausztriának 2, Japánnak 2, Braziliának pedig 0 pontja van. Az is eldőlt, hogy a magyarok a maximálisan megszerezhető négy pontból kettőt visznek magukkal a szombaton raj-

Van miért fognia a fejét Vasile Stângă román szövetségi kapitányának: tanítványai közel vannak a kieséshez

toló középdöntőbe.

A C csoportban szereplő román csapat lapzárta után az ausztrállal játszott a pont nélküliek összecsapásán. Vasile Stângă tanítványainak a győzelem kellett ahhoz, hogy piciny továbbjutási esélyeiket megőrizzék. Az inkább elméleti román továbbjutás akkor jöhetne össze, ha hármas holtverseny alakulna ki Szerbia, Algéria és Románia között, utóbbi pedig ma legalább két góllal legyőzné a délnyugati szomszédot. Erre azonban nagyon kicsi az esély, hiszen a kétpontos észak-afrikai gárda tegnap az ausztrál alakulattal játszott, és biztosra vehető győzelmével fölösleges-

sé tehetné a számítgatásokat. Ma még horvát–dán párharc lesz a csoportelsőségért, de az eredménytől függetlenül mind a két csapat már továbbjutott.

A göteborgi D csoportban az argentinok óriási meglepetésre 27-22-re legyőzték a házigazdákat, akik ennek ellenére biztosították helyüket a legjobb 12 között. Chile 29-29-re mérkőzött Szlovákiával, a lengyelek pedig negyedik mérkőzésüket is megnyerték (25-20 a Koreai Köztársasággal), és biztos továbbjutók. A harmadik hely sorsa ma dől el, amikor a lengyel–svéd csoportrangadó mellett Koreai Köztársaság–Szlovákia- és Argentína–Chi-

le-mérkőzéseket rendeznek. Miután korábban remiztek az ázsiaiakkal, az ötpontos argentinoknak egy pont is elegendő a továbbjutáshoz. Ezzel szemben a dél-koreaiak csak akkor ünnepelhetnek, ha legyőzik a szlovákokat, az argentinok pedig kikapnak a chilei szomszédoktól.

Ma még Egyiptom–Bahrein- (A csoport), Németország–Tunézia- (A) és Franciaország–Spanyolország (A) találkozókat rendeznek a csoportkör ötödik, utolsó fordulójában. A címvédő és olimpiai bajnok franciák már továbbjutottak, a másik két hely megszerzéséért a németek, a spanyolok és az egyiptomiak maradtak versenyben. ◀

▶ Röviden

Nincs bocsánat Mutunak

Hiába kért bocsánatot Andrea Della Valle klubelnöktől, a Fiorentina nem változtatta meg álláspontját Adrian Mutu ügyében. A *Gazzetta dello Sport* szerint a viola vezetőség az olasz ligabírósághoz fordult a kéréssel, hogy engedélyezze a román csatár kizárását, és azt is, hogy júniusig ne kapjon fizetést. Botrányos helyzete ellenére Mutu iránt olyan csapatok érdeklődnek, mint a Genoa, a Bologna, a Juventus, a Galatasaray, a Los Angeles Galaxy és újabban a svéd Malmö is.

2010 álomcsapata

Az UEFA tegnap kihirdette a 2010. év csapatát, amely az alábbi: Iker Casillas (spanyol, Real Madrid) – Maicon (brazil, Internazionale), Gerard Pique (spanyol, FC Barcelona), Carles Puyol (spanyol, FC Barcelona), Ashley Cole (angol, Chelsea) – Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid), Xavi (spanyol, FC Barcelona), Wesley Sneijder (holland, Internazionale), Andres Iniesta (spanyol, FC Barcelona) – Lionel Messi (argentin, FC Barcelona), David Villa (spanyol, FC Valencia és FC Barcelona). Az álomcsapat edzője a portugál José Mourinho (Internazionale és Real Madrid).

Csoportgyőztes ausztrálok

Ausztrália 1-0-ra nyert Bahrein ellen a Katarban zajló labdarúgó-Ázsia-kupa C csoportjának zárófordulójában, ezzel a kvartett élén végezve jutott a negyeddöntőbe. A Koreai Köztársaság válogatottja is a legjobb nyolc közé, miután 4-1-re nyert India ellen.

Marad az örökös eltiltás

A nemzetközi Sportdöntőbíróság (CAS) megerősítette az UEFA határozatát, amellyel örökre eltiltotta a játékeztétéstől az ukrán Oleg Oriehovot. A sípmestert azért büntették meg, mert elhallgatta, hogy 50 ezer eurót kínáltak fel neki a 2009. november 5-i FC Bazel–CSZKA Szófia Európa Liga-csoportmérkőzés előtt azért, hogy befolyásolja a meccs eredményét.

Eladó az egész Dinamo?

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Jogos Ioan Andonének, a Dinamo edzőjének aggodalma: a téli szünetben kilenc játékos távozott a csapattól. Elias Bazzival és Juan Pablo Garattal szerződést bontottak, előbbi pedig Kolozsvárra az U-hoz került. A kincses városban folytatja Adrian Cristea is, akit egy régebbi, másfél milliós eurós adósság fejében engedett át a piros-fehér vezetés. Ousmane N'Doye Ploiesti-en, a Astránál, Florin Bratu Medgyesen, az Gaz Metannál, Laurențiu Rus pedig Marosvásárhelyen, a FCM-nél játszik a tavaszi idényben. Andrei Cristea 950 ezer euróért cserében került a német másodosztályban szereplő Karlsruher SC-hez Adrian Scarlatache és Nicolae Mușat Azerbajdzsánban, a Khazar Lankarannál szere-

pel majd, Mircea Rednic keze alatt.

Bár még semmi sem biztos, állítólag csak napok kérdése, hogy Marius Niculae is távozzon, a válogatott csatárra a görög Panszerraikosz vetett szemet. Menne Andrei Mărgăritescu is, de ő még keresi a megfelelő ajánlatot. Marius Alexét az Astra, Ionel Dănciulescut a Kolozsvári U, Gabriel Torjét pedig a német élvonalbeli VfL Wolfsburg szeretné megszerezni, míg a csalódást okozott Oscar Rubiótól legszívesebben megszabadulna a Dinamo.

Andone tehát egyelőre Dolha – Rubio, Grigore, Moji, Diabate – Torje, Kone, Munteanu, Alexe – Dănciulescu, Ganea kezdőtizenegyen gondolkozhat a tavaszi visszavágókra, de bármely távozás felboríthatja terveit. A tréner legnagyobb gondja a hátvéd sor, hiszen a hazai pontvadászatban hatodik hely-

lyen álló bukaresti alakulat az egyik leggyengébb védelemmel „büszkélkedhet”, miután az őszi idényben 31 alkalommal zördült a hálója. Ennél több gólt csak a sereghajtó Sportul Studențesc (34), valamint két újonc, a Victoria Brănești (33) és a Kolozsvári U (32) kapott. Andone számára sovánny vigasz, hogy a tanítványainál több gólt, 40-et, egyik csapat játékosai sem gyűjtöttek.

Az antalyai edzőtáborozás során a Dinamo az osztrák FC Austria Béccsel (január 26.), az ukrán FC Obolon Kijevvel (január 28.), a szerb FK Partizan Belgráddal (január 30.), a moldáv FC Dacia Kisinyovval (február 2.), a horvát HNK Hajduk Splittel (február 4.), a dél-koreai Gyeongnam FC-vel (február 6.) és a szlovén NK Olimpija Ljubljanával (február 8.) vív előkészületi mérkőzést. ◀

Niculescu ismét nyert

Tenisz

Hírösszefoglaló

▶ A Melbourne-ben zajló ausztrál nyílt teniszbajnokság harmadik játéknapiján Monica Niculescu 6-4, 6-1-re nyert a 32. helyen kiemelt bolgár Cvetana Pironkova ellen. A harmadik fordulóban Niculescu azzal az olasz Francesca Schiavonéval (6.) meccsel, aki tegnap 6-3, 5-7, 9-7-re nyert a kanadai Rebecca Marino ellen. Pironkova mellett további három kiemelt búcsúzott a második körben, a francia Marion Bartoli (15.), az észt Kaia Kanepi (20.) és a belga Yanina Wickmayer (21.).

A temesvári Gallovits-Hall Edina és a bukaresti Victor Hănescu az egyes után párosban is kiesett, előbbi a francia Alize Cornet, utóbbi pedig a dél-afrikai Kevin Anderson oldalán szenvedett vereséget az első fordulóban.

Továbbjutott viszont Sorana Cârstea, aki a cseh Lucie Safarovával alkot párost.

A világszínéső dán Caroline Wozniacki 6-1, 6-0-ra nyert az amerikai Vania King ellen, a hosszú kihagyás után első Grand Slam-viadalán induló belga Justine Henin pedig nem kegyelmezett a brit Elena Baltachának, 6-1, 6-3. Továbbá: Venus Williams (amerikai, 4.)–Sandra Zahlová (cseh) 6-7 (6), 6-0, 6-4, Marija Sarapova (orosz, 14.)–Virginie Razzano (francia) 7-6 (3), 6-3. A címvédő svájci Roger Federer (2.) nagyot csatázott a francia Gilles Simonnal, akit végül 6-2, 6-3, 4-6, 4-6, 6-3-ra győzött le. Kiesett az amerikai Mardy Fish (16.) és az argentin Juan Monaco (26.), viszont továbbjutott a szerb Novak Djokovic (3.) és a francia Gaël Monfils (12.) is. Továbbá: Tomas Berdych (cseh, 6.)–Philipp Kohlschreiber (német) 4-6, 6-2, 6-3, 6-4. ◀

Alljon rajthoz az ÚMSZ-szel!

Január 24. és 28. közötti lapszámunk sportrovataiban rejlik a válasz arra az öt kérdésre amelynek megválaszolásával tíz olvasónk könyvet és dvd-t nyerhet a tragikus véget ért Marian Cozma román kézilabdázóról. A verseny lefolyásának részleteit január 21-i, pénteki lapszámunkban közöljük.

HIRDETÉS